

§ 12 MILJØGODKENDELSE

AF

Volsgård I/S, kvægbrug på matr. nr. 5b, Navtrup by, Sevel
og 1as, Stubbergård Hgd., Sevel.
beliggende Bjergbyvej 24,

© Blom

TEKNIK- OG MILJØFORVALTNINGEN

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	10-06-2009
Godkendelse hjemmel, Lov om miljø-godkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 ³ (over 250 DE)
Virksomhedens navn	Volsgård I/S
Virksomhedens adresse	Bjergbyvej 24
Virksomhedens telefonnumre	97448177, 97448828
Virksomhedens ejer og kontaktperson	Volsgård I/S, Vagn Rasmussen/Torben Thorsen
Matr. nr. Ejerlav	1 as, Stubbergård Hgd., Sevel
Matr. nr. Ejerlav	5 b, Navtrup By, Sevel
CVR-nr. / P-nr.	26300150/1002724361
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Omfattet af risikobek., bek. 1666 / 16-12-06	Nej
Grønt regnskabs pligt, bek. 1515 / 14-12-06	Nej
Ejendomsnr.	6610186418
Udarbejdet af	Holstebro Kommune, Natur og Miljø
Virksomhedens konsulent	Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro, Karen V. Thomasen
Tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, tlf. 96117500

Ikke teknisk resumé

Interessentskabet Volsgård I/S er ejet af Vagn Rasmussen og Torben Thorsen. Der er ansøgt om miljøgodkendelse af udvidelse af kvægproduktionen på interessentskabets ejendom Bjergbyvej 24, 7830 Vinderup fra 302,78 dyreenheder (DE) til 375,6 DE i kvæg. Udvidelsen sker dels i eksisterende stalde og dels af en udvidelse af den eksisterende sengestald med en ny sengestald på 2.800 m², etablering af en ny ensilageplads på 1.001 m² og udvidelse af den eksisterende ensilageplads med 165 m². Der er søgt om miljøgodkendelse efter § 12³ i Lov nr. 1572 af 20/12 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Indledning

Den 23. marts 2009 ansøgte Volsgård I/S, 7830 Vinderup om udvidelse af det eksisterende dyrehold på Bjergbyvej 24, 7830 Vinderup
Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12³ i husdyrbrugsloven.
Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet, idet kvægproduktionen er større end 250 DE. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtig, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø.

Kvægejendommen som ligger på Bjergbyvej 24, Sevel, 7830 Vinderup er etableret som et interessentskab, Volsgård I/S, mellem Vagn Rasmussen og Torben Thorsen. Der er udarbejdet en vvm-redegørelse i Ringkjøbing amt og en miljøgodkendelse i Vinderup Kommune i 2005 på ejendommen.

Da der bygges en helt ny kostald revurderes den eksisterende miljøgodkendelse og vilkårene fra vvm-redegørelsen og den eksisterende miljøgodkendelse indarbejdes i nærværende miljøgodkendelse. Således ophæves retsvirkningen af miljøgodkendelsen fra 2005 og vvm-redegørelsen.

Nærværende ansøgning omfatter en udvidelse af kvægbesætningen fra 302,78 dyreenheder (DE) til 375,6 DE i kvæg. Der udvides/ændres dels i det eksisterende staldanlæg, (sengestald m. spalter og ringkanal) dels i en tilbygning på 2.800 m² (sengestald m. spalter, kanal, linespil) til den eksisterende sengestald.

Der etableres en ensilageplads på 1.001 m² og den eksisterende ensilageplads udvides med 165 m² for at nedsætte antallet af ensilagemarkstakke. Produktionen ønskes udvidet med flere malkekøer, kvier, tyrekalve og småkalve. Der er en nedgang i antal producerede ungtyre fra 280 til 243. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på ejendommen, der hører under landbruget. Der drives ikke bivirksomhed.

Når ovennævnte er gennemført vil dyreholdet bestå af:

192 malkekøer, tung race, sengestald med spalter,
15 malkekøer, tung race, dybstrøelse
15 kvier, tung race, (24 - 26,5 mdr.), sengestald med spalter,
140 kvier, tung race, (6 - 24 mdr.), sengestald med spalter,
16 kvier, tung race, (4 - 6 mdr.), sengestald med spalter,
33 småkalve, tung race, (0 - 4 mdr.), dybstrøelse
120 tyrekalve, tung race, (50 - 120 kg), dybstrøelse
100 tyrekalve, tung race, (40 - 120 kg), dybstrøelse
243 tyrekalve, tung race, (120 - 220 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv
243 ungtyre, tung race, (220 - 380 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv.
svarende til i alt 375,6 DE.

Ifølge ansøgningen er fordelingen af dyregrupper i de enkelte staldafsnit, som det fremgår af nedenstående oversigt.

	Gamle stald	Nye stald	Kviestald	kalvestald	kalvehytter	slagtekalvestald
malkekøer	93+15(goldkøer)	99				
småkalve			16 (4-6 mdr.)	33 (0-4 mdr.)		
opdræt	15 (24-26,5 mdr.)		140 (6-24 mdr)			
tyrekalve				100(40-120 kg.)	120(50-120 kg.)	243 (120-220 kg.)
ungtyre						243 (220-380 kg.)

Udkast til godkendelse har været i 3 ugers høring hos ansøger, hans konsulent og de nærmeste naboer. Eventuelle bemærkninger er/er ikke imødekommet:

Vilkår om at 65 % dybstrøelse køres direkte ud og nedpløjes er efter ansøgers ønske fjernet.

Vilkår om 10 m dyrkningsfrie bræmmer langs østvendte skrænter fastholdes, da Holstebro Kommune vurderer at afstanden fra skrænter til grøft vurderes at være så kort, at bræmmerne langs marknumrene obj.-60 til obj.-65 fastholdes.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	2
IKKE TEKNISK RESUMÉ	2
INDLEDNING	3
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	8
ANLÆGGET - MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	9
<i>Det ansøgte husdyrbrug</i>	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Drift</i>	10
<i>Stalde</i>	11
<i>Ventilation</i>	11
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	11
<i>Foder</i>	11
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	11
<i>Fyringsanlæg</i>	12
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof m.v.</i>	12
<i>Affald og kemikalier</i>	12
<i>Døde dyr</i>	13
<i>Sprøjtemidler og medicin</i>	13
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNTERING	14
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	14
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	14
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	14
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	15
<i>Ammoniak</i>	15
<i>Lugt</i>	15
<i>Transport</i>	16
<i>Støj</i>	16
<i>Støv</i>	17
<i>Lys</i>	17
<i>Spildevand</i>	17
<i>Skadedyr</i>	17
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	17
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	18
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	18
<i>Renere teknologi</i>	18
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB OG KULTURMILJØ	19
OPHØR AF HUSDYRBRUGET	19
AREALER - MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	19
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	19
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	19
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	19
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	19

<i>Sædskiye</i>	20
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	20
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER.....	20
<i>Fosfor</i>	20
<i>Nitrat</i>	20
<i>Overfladevand</i>	21
<i>Grundvand</i>	21
<i>Affaldsprodukter til jordbrugsformål</i>	21
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	21
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	22
KLAGEVEJLEDNING	22
OFFENTLIGGØRELSE	22
RETSBESKYTTELSE	23
RETSBESKYTTELSE	23
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	24
OPLYSNINGER OM GÆLDENDE LOVGIVNING	24
MILJØTEKNISK VURDERING	25
GENERELLE FORHOLD	25
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	26
<i>Det ansøgte Husdyrbrug</i>	26
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	27
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	28
<i>Drift</i>	28
<i>Stalde</i>	28
<i>Ventilation</i>	32
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	33
<i>Foder</i>	33
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	33
<i>Fyringsanlæg</i>	34
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spilolie og brændstof</i>	34
<i>Affald og kemikalier</i>	35
<i>Døde dyr</i>	36
<i>Sprøjtemidler og medicin</i>	36
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNTERING	36
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	36
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	37
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	38
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	38
<i>Ammoniak</i>	39
<i>Lugt</i>	42
<i>Transport</i>	43
<i>Støj</i>	44
<i>Støv</i>	45
<i>Lys</i>	45
<i>Spildevand</i>	45
<i>Skadedyr</i>	46
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	46
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	47
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	48

Renere teknologi.....	49
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	51
OPHØR AF HUSDYRBRUGET.....	51
AREALER - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	51
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	52
Drift af husdyrbrugets arealer.....	52
Udskiftning af udbringningsarealer	54
Sædskifte	54
Udbringning af husdyrgødning	54
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER.....	55
Fosfor	55
Nitrat	59
Overfladevand.....	59
Grundvand.....	60
Arter på habitatdirektivets bilag IV.....	61
Affaldsprodukter til jordbrugsformål	62
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	62
ALTERNATIVE MULIGHEDER	62
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET.....	62
BILAG.....	64
BILAG 1A – OVERSIGT OVER BYGNINGERNE.....	64
BILAG 1B – OVERSIGT OVER BYGNINGERNE.....	65
BILAG 2 – PLACERING AF OLJETANKE, KADAVERE, SILOER, KEMIKALIERUM, ETC.	66
BILAG 3 – TRANSPORTVEJE	67
BILAG 4 – UDBRINGNINGSAREALER	68
BILAG 5 – UDBRINGNINGSAREALER I HERNING KOMMUNE.....	69
BILAG 6 - VANDLØBSMÅLSÆTNINGER.....	70
BILAG 7 - 10 M BRÆMMER LANGS DELE AF NAUTRUP BÆK.....	71
BILAG 8 - 10 M BRÆMMER LANGS NORDØSTVENDTE SKRÆNTER MOD STUBBERGÅRD SØ.....	72
BILAG 9 – TERRÆNHÆLDNINGER LANGS NAUTRUP BÆK	73
BILAG 10 – GRUNDEVANDSINTERESSER	74
BILAG 11A –§ 7 NATUROMRÅDER MED BUFFERZONE I OG II.....	75
BILAG 11B –§ 7 NATUROMRÅDER MED BUFFERZONE I OG II- HERNING KOMMUNE	76
BILAG 12 – BESKYTTEDE FORTIDSMINDER OG DIGER	77
BILAG 13 - LAVBUNDSAREALER.....	78
BILAG 14 – JORDTYPER.....	79
BILAG 15 – JORDTYPER –HERNING KOMMUNE	80
BILAG 16 - § 3 AREALER OG EF-HABITATOMRÅDE STUBBERGÅRD SØ	81
BILAG 17 – PLACERING AF MARKSTAKKE MED KOMPOSTERET DYBSTRØELSE.....	82
BILAG 18 – PLACERING AF NYE 3-RÆKKEDE LÆHEGN LANGS BJERGBYVEJ	83
BILAG 19 – SÆDSKIFTER	84
BILAG 20 – BILAG TIL BAT-REDEGØRELSE.....	85
BILAG 21 – DRIFTSJOURNAL 1/2	88
BILAG 21 – DRIFTSJOURNAL 2/2	89

Meddelelse om godkendelse

1. GODKENDELSE

Baseret på de givne oplysninger i ansøgningen og suppleret med kommunens beskrivelser og vurderinger, meddeles Volsgård I/S godkendelse af den ansøgte kvægproduktion på Bjergbyvej 24, Sevel.

Godkendelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 15. december 2006, samt bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen gives til nedenstående dyrehold gående i de nævnte staldsystemer:

93 malkekøer, tung race, sengestald med spalter (ringkanal),
99 malkekøer, tung race, sengestald med spalter (kanal, liniespil),
15 malkekøer, tung race, dybstrøelse
15 kvier, tung race, (24 - 26,5 mdr.), sengestald med spalter,
140 kvier, tung race, (6 - 24 mdr.), sengestald med spalter,
16 kvier, tung race, (4 - 6 mdr.), sengestald med spalter,
33 småkalve, tung race, (0-4 mdr.), dybstrøelse
120 tyrekalve, tung race, (50 - 120 kg), dybstrøelse
100 tyrekalve, tung race, (40 - 120 kg), dybstrøelse
243 tyrekalve, tung race, (120 - 220 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv
243 ungtyre, tung race, (220 - 380 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv.

På godkendelsestidspunktet svarende til i alt 375,6 DE. Desuden etableres en tilbygning til den eksisterende sengebåsestald på 2.800 m², en ny ensilageplads på 1.001 m² og en udvidelse på 165 m² af den eksisterende ensilageplads på ejendommen matr. nr. 5 b, Navtrup By, Sevel.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på virksomheden og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering, støttet af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Der er ikke med denne godkendelse taget stilling til eventuel godkendelse efter anden lovgivning, som f.eks. Byggeloven eller Arbejds miljøloven m.v.

På Holstebro Kommunes vegne

Chef

Sagsbehandler

Titel

ANLÆGGET - Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

---

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.

På tilsynsmyndighedens forlangende skal bedriften dokumentere overholdelse af denne godkendelsens vilkår.

Lovpligtig registrering iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelse m.v., andre relevante oplysninger samt driftsjournal (jf. bilag 21), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden.

2. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er godkendt af Holstebro Kommune. Tilsynsmyndigheden afgør om en ændring medfører godkendelsespligt.
3. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af miljøgodkendelsen på bedriften. De vilkår, der vedrører virksomhedens drift, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 hele planår fra denne afgørelses meddelelse

ANSØGER OG EJERFORHOLD

---

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

I nedenstående vilkår omkring produktionsomfang anvendes dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet (bekendtgørelse nr. 1695 af 18/12 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jf. dennes bilag 1). Her-

ved fastholdes den produktion målt i antal dyr, der på tidspunktet for godkendelsen kunne forventes.

6. Ejendommen har godkendelse til et dyrehold på maksimalt:

93 malkekøer, tung race, sengestald med spalter(ringkanal)	109,4 DE
99 malkekøer, tung race, sengestald med spalter (linespil)	116,5 DE
15 malkekøer, tung race, dybstrøelse	17,6 DE
15 kvier, tung race, (24 - 26,5), sengestald med spalter,	7,3 DE
140 kvier, tung race, (6 -24 mdr.), sengestald med spalter,	50,0 DE
16 kvier, tung race, (4-6 mdr.), sengestald med spalter,	3,7 DE
33 småkalve, tung race, (0-4 mdr.), dybstrøelse	6,3 DE
120 tyrekalve, tung race, (50 - 120 kg), dybstrøelse	5,2 DE
100 tyrekalve, tung race, (40 - 120 kg), dybstrøelse	5,0 DE
243 tyrekalve, tung race, (120 - 220 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv	15,2 DE
243 ungtyre, tung race, (220 - 380 kg), dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv.	39,4 DE
<u>dyreenheder i alt</u>	<u>375,6 DE</u>

Det tillades, at fordelingen mellem køer, opdræt og slagtekalve varierer inden for de maksimale 375,6 DE, som gennemsnit over 3 år, dog maksimalt med udsving på 5 DE over 375,6 DE og maksimalt med 5 DE forskydning i de enkelte dyretyper.

7. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sygdom, sæsondifferentiering, mange nykælvende og lignende accepteres. Gennemsnittet må dog over en 3-årig periode ikke overstige 375,6 DE og udsvingene må maksimalt være på 5 DE. Der skal på virksomheden føres egenkontrol med den til enhver tid gældende produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1 for den seneste planperiode (01/08-31/07). Denne, med tilhørende bilag, skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår 6. Opgørelsen skal foretages mindst en gang om året og skal gennem i minimum 5 år.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

Ingen vilkår.

STALDE

---

8. Eventuelle kalvehytter kan i mindre antal etableres, såfremt afstandskrav overholdes, og såfremt hytterne etableres på befæstet areal, der har fald mod afløb til opsamlingsbeholder. Det befæstede areal skal overholde kravene til møddingspladser i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

VENTILATION

---

9. Såfremt ventilationsformen ændres eller udskiftes, skal dette ske iht. principperne for BAT.
10. De mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og renholdes således, at støv og lugt gener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Såfremt ventilationsformen ændres eller udskiftes, skal dette ske iht. principperne for BAT. Rengøring og vedligehold skal noteres i driftsjournalen.

RENGØRING AF STALDANLÆG

---

11. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at senge og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

FODER

Ingen vilkår.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDTERING

---

12. De nye ensilagesiloer på 1.001 m² og udvidelsen af den eksisterende plansilo med 165 m², skal opføres efter landbrugets byggeblad nr. 103.09-02. Ensilagestakke, der ikke placeres i ensilagesilo må højst være placeret samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. Ensilagestakke må ikke placeres på lavbundsarealer (se bilag 13). I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

13. Ensilagestakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

14. Kasseret ensilage fra markstakke, ensilagepladser eller – siloer skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Gammelt overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller siloer skal løbende, og minimum en gang om ugen, fjernes fra ensilagepladsområdet og opbevares som angivet under afsnittet om affald, i en fast container.

FYRINGSANLÆG

Ingen vilkår

HÅNDBLING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF M.V.

---

15. Brændstof, olier (mineralsk og bioolie) og kemikalier, herunder sprøjtemidler, skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg på oplagsplads med uigennemtrængelig belægning uden mulighed for afløb til overfladevand, jord, grundvand eller kloak m.v.

Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde, f.eks. ved brug af en spildbakke. Beholderne skal være beregnet til formålet, og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

16. Diesellojetanke og olietromler skal placeres, så der ikke er risiko for påkørsel med traktorer eller maskiner.

AFFALD OG KEMIKALIER

---

17. Ejendommens affaldshåndtering, dvs. sortering, opbevaring og bortskaffelse, skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende affaldsregulativer og forskrifter for Holstebro Kommune. Farligt affald, herunder spildolie og kemikalieaffald, skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg på tæt bund og uden mulighed for afløb til overfladevand,

jord eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde, f.eks. ved brug af en spildbakke. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

18. Brugte kanyler skal opbevares i en egnet brudsikker beholder. Den anvendte emballage skal lukkes forsvarligt og mærkes, før affaldet forlader ejendommen.

DØDE DYR

---

19. Animalsk affald skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr skal være anmeldt til destruktionsanstalt inden 24 timer og må ikke give anledning til uhygiejniske forhold eller nedsivning af safter fra dyrene i perioden indtil afhentning. Dette kan f.eks. sikres ved at opbevare de døde dyr i lukkede beholdere eller under kadaverkappe/presenning. Opbevaringen må i øvrigt ikke kunne give anledning til nabogener.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

---

20. Alle sprøjtemidler, herunder rester samt tom emballage skal opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende i et aflåst rum eller skab.
21. Medicin skal opbevares adskilt fra fødevarer og utilgængeligt for børn, dyr m.v. i et aflåst skab/rum.
22. Påfyldning og vask af sprøjteudstyr skal foregå på en vaskeplads opført efter landbrugets byggeblad nr. 103.11-03 (uden olieudskillere) med tæt bund, der har fald mod afløb til en godkendt opbevaringsbeholder.

Er der sprøjterester tilbage i sprøjten efter behandling af marken, skal bortskaffelse af sprøjterester foregå ved, at sprøjteresterne fortyndes og udsprede på den mark, der lige er sprøjtet.

23. Ved påfyldning af marksprøjte skal det sikres, at der ikke sker tilbagemøb/sug tilbage til vandinstallationen.

Dette kan f.eks. sikres ved følgende 3 metoder:

a) indskudt vandbeholder mellem vandinstallation og marksprøjte, b) kontraventil monteret på vandinstallationen eller c) påfyldningsinstallationen skal fastmonteres så højt, at der er frit løb ned til marksprøjten. Endvidere skal der være mindst 20 cm luft mellem vandtilløb og overløb på beholderen.

Alternative metoder skal skriftligt accepteres af tilsynsmyndigheden.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

---

24. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
25. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året tømmes og inspiceres for revner /utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal.
26. Håndtering af gylle må kun foregå gennem faste installationer og skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Gyllebeholderens pumpe skal indrettes således, at den ikke utilsigtet kan startes af uvedkommende.

Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene. Påfyldningshalse, på evt. fastmonterede pumper på gyllebeholdere, skal altid være drejet ind over gyllebeholdere i perioder, hvor der ikke er udkørsel.

PÅFYLDNINGSPADS FOR GYLLEVOGNE

---

27. Der skal anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan kommunalbestyrelsen stille krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST HUSDYRGØDNING

---

28. Dybstrøelse skal opbevares i stalden indtil udspreddning eller på/i en dertil indrettet plads eller beholder, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 4 eller 6, som beskrevet i "Byggeblad om opførelse af møddingsplads med afgrænsningsmur 103.06-05". Komposteret dybstrøelse må kun placeres i markstakke på markerne 9-0, 10-0, 22-0 og 23-0, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overhol-

der kravene i vilkår 12 til 14. Tilladt placering af markstakke fremgår af bilag 17. I det tilfælde hvor ikke-komposteret dybstrøelse fra kalveboksene ikke kan opbevares lovligt på møddingspladsen, skal dybstrøelsen opbevares i gyllebeholderen. Herning Kommune stiller som vilkår, at der ikke må placeres markstakke indenfor 300 m fra Gindeskov Krat og på markerne obj-45, obj-46 og obj-67.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

---

29. Afledning af husdyrgødning til opbevaringsanlæggene skal ske gennem tætte lukkede ledninger, så lugt- og ammoniakfordampningen minimeres mest muligt.
30. Der skal etableres skraberne på spaltegulv i gangarealet i den gamle kostald (N) og i den nye kostald (O), jvf. bilag 1.b. Skraberne skal køre minimum hver anden time.

LUGT

---

31. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra Miljøstyrelsens Referencelaboratorium. Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.
32. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde m.v., der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.
33. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende lugt fra gødningsopbevaringslagre er velbegrundede eller ovenstående vilkår ikke følges, kan kommunalbestyrelsen stille krav om fast overdækning af gyllebeholderne.
34. Omrøring af gyllebeholder må kun foretages kort tid før beholderen skal

tømmes eller i forbindelse med udbringning eller etablering af flydelag.

TRANSPORT

---

35. Transport til og fra ejendommen skal primært foregå inden for normal arbejdstid kl. 07.00-18.00. Der accepteres dog perioder med forøget aktivitet i forbindelse med sæsonpræget markarbejde.

Transport med husdyrgødning skal så vidt det er muligt, ske uden om bymæssig bebyggelse.

STØJ

---

36. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt udenfor ejendommens skel overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

37. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav.

38. Husdyrbruget skal, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

39. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 36 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et

akkrediteret firma.

STØV

---

40. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

LYS

Ingen vilkår.

SPILDEVAND

---

41. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

SKADEDYR

---

42. Der skal i forbindelse med driften føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.
43. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at risikoen for tilhold af skadedyr (rotter m.v.) minimeres.
44. Udlægning af gift skal foretages af autoriseret skadedyrsbekæmper.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

---

45. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 1 - 1 - 2** og efterfølgende straks at underrette: Holstebro Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 11 75 57 (normal arbejdstid) eller miljøvagten på tlf. 24253179 eller tlf. 40205057 (udenfor normal arbejdstid).
46. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan skal sendes til kommu-

nen senest 31/12 2009.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

47. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer der arbejder på ejendommen og skal anbringes synligt, hvor den er let at komme til.

BAT – bedste tilgængelige teknik

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

---

48. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen, bilag 21. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

49. Ejendommen skal minimum en gang i kvartalet føre journal over forbrug af el og vand, samt andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.

50. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at spild undgås i videst muligt omfang.

RENERE TEKNOLOGI

---

51. Såfremt ejendommen udarbejder grønt regnskab, skal det indsendes til tilsynsmyndigheden. Tilsynsmyndigheden påtager sig samtidig at behandle det grønne regnskab på samme måde som for de virksomheder, der er pligtige til at udarbejde grønt regnskab.

52. Ejendommen skal minimum hvert 3 år gennemgås af en energifaglig person med det sigte, at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. 5-års lønsomme teknologier skal indfø-

res. Kontroller inkl. rapport skal fremgå af driftsjournalen.

Varetagelse af hensyn til landskab og kulturmiljø

---

53. Der må ikke pløjes eller dyrkes indenfor 2 meter fra gravhøjens fod på obj-45.
54. Der skal etableres et 3-rækket læhegn langs Bjergbyvej, og op mod Bjergbyvej 30, bestående af hjemhørende løvtræer.
55. Den del af udbringningsarealet, der ligger indenfor fredningszonen må kun drives efter reglerne i fredningskendelsen for Gindeskov Krat.

Ophør af husdyrbruget

---

56. Ved ophør med dyrehold på ejendommen, skal stalde rengøres og gyllebeholdere tømmes. Eventuelle oplag af olier og kemikalier skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende.

AREALER - miljøgodkendelsens vilkår

Husdyrbrugets udbringningsarealer

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

---

57. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte arealer på følgende matrikler: 1as Stubbergård Hgd., Sevel, 5b Nautrup By, Sevel, 1k, 1a, 1f, 2h, 1c Blakskær Gde., Sevel, 4a og 18 f Sønderhede, Sevel, 9e, 12c, 1d, 5g, 3d, og 5h Hedegård, Sevel og i Herning Kommune 2d og 8q Neder Felding By, Haderup og i øvrigt kun som de fremgår af bilag 4 og 5.

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

---

58. Der skal til enhver tid over for Holstebro Kommune kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

---

59. Der skal afsættes gødning svarende til 30 DE til ejendommen Bjergbyvej 20. Gyllemodtagere kan senere udskiftes/ændres jf. vilkår 60.
60. Udbringningsarealet fremgår af bilag 4 og 5. Der må ikke laves nye gylleaftaler eller i øvrigt ændres på udbringningsarealet uden anmeldelse til kommunen. Ændringer af udbringningsarealet eller ændringer i gyllemodtagere skal anmeldes til kommunen (inden 1. august). Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de arealer, der fremgår af denne godkendelse.

SÆDSKIFTE

---

61. På mark nr. 50-0 skal sædskiftet være grundvandssædskiftet G8.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

---

62. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I bolignære områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
63. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
64. Al gylle på udbringningsarealet i Herning Kommune som ligger indenfor 1.000 m fra Gindeskov Krat, dvs. obj- 42, 43, 45, 46, og 67, skal nedfældes.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

---

65. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

NITRAT

---

66. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer (ejede og forpagtede) svarende til 34.929 kg N og 5.807 kg P beregnet som et gennemsnit over tre planperioder. Der må derudover ikke tilføres bedrif-

tens arealer anden organisk gødning.

67. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden, kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse eller de i arealgodkendelsen stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

OVERFLADEVAND

---

68. Der skal etableres 10 m udyrkede bræmmer langs (1) de vandløb, der afvander ejendommens dyrkede arealer til Stubbergård Sø og (2) overkanten af skrænter, der skråner fra ejendommens dyrkede arealer ned til Stubbergård Sø. Disse må ikke gødes. Det drejer sig om følgende arealer:

- Matr. nr. 5b Navtrup By, Sevel, på begge sider af Nautrup Bæk.
- Matr. nr. 1a, Blakskær Gde., Sevel, på de dyrkede arealer der støder op til den NØ-vendte skrænt ned mod Stubbergård Sø.

Bræmmerne fremgår af bilag 7 og 8.

GRUNDEVAND

---

69. Nitratudvaskningen fra mark 50-0 må ikke overstige 50 mg nitrat/l.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFØRMÅL

---

70. Der må ikke udbringes spildevandsslam, bioaske og øvrige affaldsprodukter til jordbrugsformål eller andre jordforbedrende midler eller produkter med indhold af kvælstof eller fosfor, på husdyrbrugets arealer.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

---

71. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, eller på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
72. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst.
73. Ved afgrødehøjde under 10 cm bør det tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte

nedfældning.

Klagevejledning og offentliggørelse

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12³ i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, **dvs. inden den 07-07-2009** påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning. Dog skal det bemærkes, at en udnyttelse af en påklaget godkendelse sker på eget ansvar, og ikke indskrænker klagemyndighedens ret til at ændre afgørelsen.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i **Holstebro Onsdag den 10-06-2009**.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt, og skal stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videregives derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra tidspunktet for bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen er sendt til ansøger:

- Torben Thorsen, Bjergbyvej 24a, 7830 Vinderup
- Vagn Rasmussen, Bjergbyvej 24, 7830 Vinderup

En kopi af afgørelsen er sendt til følgende:

- Peder Bahne Kruse, Bjergbyvej 21, 7830 Vinderup (nabo)
- Torben Kalsgaard, Bjergbyvej 30, 7830 Vinderup (nabo)
- Mona Kilsgaard Andersen, Ågårdsvej 4, 7650 Bøvlingbjerg, som ejer af Bjergbyvej 32, 7830 Vinderup(nabo)
- Ellen og Tommy Hauge Dissing, Bjergbyvej 18, 7830 Vinderup (ejer af forpagtet jord)
- Kurt Siegfred Madsen, Stavlundvej 18, 7540 Haderup (ejer af forpagtet jord)
- Jim Jensen, Bjergbyvej 28, 7830 Vinderup (ejer af forpagtet jord)
- Johannes Volsgaard, Nautrupvej 41, 7830 Vinderup (ejer af forpagtet jord)
- Knud Erik Thomsen, Herupvej 6, 7830 Vinderup (ejer af forpagtet jord)
- Preben Jeppesen, Bjergbyvej 20, 7830 Vinderup (gylleaftale).
- Heden og Fjorden, Karen V. Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro. E-post: kvt@hflc.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Herning Kommune, Natur og Miljø, teknik@herning.dk, 7400 Herning
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. v/ Jens K. Thygesen, E-post: jkt@sportsfiskerne.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-post: enie@aabc.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – v/ Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Retsbeskyttelse

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Bjergbyvej 24, 7830 Vinderup, samt de udspretningsarealer, der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. af 18/06-2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2017.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft **den 10-06-2009**. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om gældende lovgivning

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr 2003.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Udover Miljøbeskyttelsesloven og Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan bl.a. følgende af de heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for husdyrbruget:

- Bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.
- Bekendtgørelse nr. 723 af 12/09 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand.

- Bekendtgørelse nr. 729 af 14. juni 2007 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Holstebro Kommunes regulativ for erhvervsaffald.
- Bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.
- Lov nr. 789 af 21. juni 2007 om vandløb (vandløbsloven).
- Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det skal understreges, at det kun er et uddrag af reglerne, og at der i fremtiden kan vedtages nye bestemmelser, som vil kunne medføre andre regler for husdyrbrugets aktiviteter. Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning er finder sted.
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.).

- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget.
- at energi og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Volsgård I/S er et interessentskab der ejes og drives af Torben Thorsen og Vagn Rasmussen.

De drifts- og miljøansvarlige på ejendommen er Torben Thorsen og Vagn Rasmussen. Det vurderes at være vigtigt, at andre personer der arbejder på ejendommen, kender godkendelses vilkår, for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer der er ansvarlige for driften, herunder ansvarlig for de miljømæssige forhold på ejendommen, skal dette skriftligt anmeldes til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

Ejendommen drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse

Produktionsstørrelse

	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	antal	DE	antal	DE
Malkekøer, tung	152	178,9	207	243,5
Kvier (4-6 mdr.) tung	12	2,8	16	3,7
Kvier (6-28 mdr.) tung	127	48,8	0	0
Småkalve (0-4 mdr.) tung	23	4,4	33	6,3
Tyrekalve (40-120)kg, tung	75	3,7	100	5,0
Tyrekalve (120-220 kg), tung	280	17,5	243	15,2
Ungtyre, (220-380 kg), tung	280	45,4	243	39,4
Tyrekalve (50-120 kg), tung	30	1,3	120	5,2

Kvier (24-26,5 mdr.), tung	0	0	15	7,3
Kvier (6-24 mdr.), tung	0	0	140	50,0
I alt (DE)		302,8		375,6

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da ejendommen kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes, at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau.

Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder maksimalt må være på 375,6 DE i kvæg som gennemsnit over 3-årige perioder, dog maksimalt med udsving på 5 DE over 375,6 DE og maksimalt med 5 DE forskydning i de enkelte dyretyper.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 2,8 km sydøst for Sevel, 2,5 km nord for Herrup.

Afstand fra ejendommen til nærmeste naboer:	
Nærmeste nabo, medejer	110 m
Nærmeste nabo	135 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter)	> 50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter)	> 50 m

Afstand fra anlægget til naturområder:	
Højmose	> 4 km
Lobelie sø	> 4 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 4 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 4 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	905 m
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	760 m
Ammoniakkfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	>10 km

Afstand fra stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg:	
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 meter)	> 25 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter)	> 300 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (krav 15 meter)	180 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter)	17 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter)	> 1km

Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter)	ca. 6 m
Naboskel (krav 30 meter)	30 m

Som det ses af ovenstående, er det gamle stuehus beliggende 6 m fra kalvestalden. Dette er et eksisterende forhold, og skal derfor ikke reguleres. Dertil kommer, at der er bygget et nyt stuehus. Den nærmeste nabobeboelse ligger 135 m nordvest for bedriftens bygninger. Afstanden fra naboen til den nye stald er ca. 225 m.

Ny kostald og ensilagepladser:

Holstebro Kommune vurderer, at den ansøgte kostald og ensilagepladser overholder afstandskravene i §§ 6, 7, 8 og 20 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke øget belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sygdom, mange nykælvere og lignende må dog forventes og accepteres.

STALDE

Husdyrbrugets indretning inkl. stalde fremgår af bilag 1a og 1b og nedenstående tabel.

Bygning	Anvendelse	Areal	Kapacitet, antal dyr	Maksimalt antal dyr i stalden	Gyllekapacitet, m ³	Staldsystem
(B) Kalvestald	kalve	286 m ²	-	36	140	Dybstrøelse
(C) Lade	foderopbevaring	237 m ²				
(D) Kviestald	kvier	1.150 m ²	156	156	885	Sengestald m spaltegulv (ringkanal)
(E+F) Foderlade	foder	724 m ²	25	25	-	
(G) Kalvehytter	kalve	93 m ²	120	120	-	Dybstrøelse
(H) Tyrekalvestald	tyrekalve	1.093 m ²	250	280	-	Dybstrøelse
(I) Foderlade	foder	460 m ²	-	-	-	-
(J) Foderlade	foder	838 m ²	-	-	-	-
(K) Gylletank	gylle	1.430 m ³	-	-	1.430	-
(L) Gylletank	gylle	1.430 m ³	-	-	1.430	-
(M) Gylletank	gylle	3.200 m ³	-	-	3.200	-
(N) Kostald	malkekøer	1.985 m ²	140	140	392	Sengestald m spaltegulv

						(ringkanal)
(O) Tilbygning til kostald	malkekøer	2.800 m ²	216	216	392	Sengestald m spaltegulv (linespil)
(P) Maskinhus	maskiner	529 m ²				
(Q) Maskinhus	maskiner	250 m ²				
(R) Møddingsplads	dybstrøelse	100 m ²			85	
(S) Ensilageplads	Ensilage	1.848 m ²				

Kostald, kviestald og ny kostald (D, N, O) er indrettet som sengestald med spaltegulv. I den eksisterende kostald er der ringkanal med bagskyl. I den nye kostald er der sengebåse med spaltegulv og linespil i gyllekanalerne. Der etableres skrabere over spaltegulvet i begge kostalde. Der er stillet vilkår om dette.

Øvrige staldafsnit (B, H) er dybstrøelsesstalde.

Det vurderes, at bedriftens indretning er hensigtsmæssig i forhold til den daglige drift, da foderlader og stalde er placeret så transportstøj, transportlængder og eventuel ophvirvlen af støv ved fodertransport generer omgivelserne mindst muligt.

Det vurderes, at gødningshåndtering i staldene m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen og de tiltag der er beskrevet i denne godkendelse. Der er stillet vilkår om placering af markstakke med komposteret dybstrøelse, som vist i bilag 17. Såfremt staldene ændres eller der bygges nyt, skal disse stalde vurderes iht. BAT.

Overordnet er det Natur og Miljø's vurdering, at en landmand igennem god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. kan overholde kravet om BAT mht. husdyrbrugets indretning og drift. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri af nye staldanlæg skal dette vurderes iht. BAT.

Kalvehytter

Der er 3 udendørs kalvehytter nordvest for kviestalden. Ved etablering af yderligere kalvehytter, skal Landbrugets byggeblad nr. 095.03-01 følges, med mindre de etableres over fast bund med afløb til gyllebeholder. Den faste bund skal kunne modstå påvirkningerne fra dyrene og de i stalden anvendte redskaber. Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem i overensstemmelse med bestemmelserne i §§18 og 19 i bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder.

Nedenfor redegør ansøger for fravalg og overvejelser af diverse alternativer til BAT-tiltag i staldindretning.

Gylleforsuring

Inden for kvægbrug har svovlsyrebehandling af gylle betegnelsen BAT-kandidat jf. BAT-byggeblad 107.04-52. Det skal bemærkes, at årsagen til, at forsuring kun er kandidat skyldes, at udgiften er meget høj i forhold til miljøeffekten.

Teknikken forudsætter desuden at der er ringkanal og gylle i kummerne. I nærværende miljøgodkendelse er der tale om en sengestald med spalter med skraber ovenpå, samt linespil – dvs. skraber i bunden af kanalerne. Gyllen tømmes således ud 2-3 gange dagligt til en overdækket gylletank. Derfor er ammoniakfordampningen minimal i den pågældende stald. På grund af udformningen af gyllekanalerne, vurderes forsuring således ikke at være muligt.

I de ældre stalde, såsom den gamle kostald og kviestalden er der rundskyl og forsuring er således muligt. Dette er fravalgt af følgende årsager:

- Staldene er nyrenoverede i 1999 og velfungerende i endnu mange år. Når de skal renoveres vil der blive taget stilling til den tids gældende BAT.
- Det er altid mere problematisk at indføre forsuring i eksisterende stalde end i nye, hvor alt forberedes lige fra starten.
- Forsuring er stadigvæk rimelig nyt og dermed vil landmanden gerne se flere erfaringer inden dette vælges på denne ejendom.
- Forsuring giver et ekstra teknisk anlæg på bedriften, som også skal vedligeholdes. Ekstra kemi på ejendommen, som der skal håndteres korrekt for at undgå risici. Det giver ekstra oplæring af ansatte. Især hvis det er udlændinge med sprogproblemer, som ses oftere i landbruget.
- Ekstra store strømomkostninger og dermed udledning af CO₂.
- Ved vilkår om forsuring har landmanden fraskrevet sig muligheden for økologi, idet forsuring ikke må etableres på økologiske bedrifter.

Effekten af gylleforsuring er en 50 % reduktion af ammoniakfordampningen i kvægstalde.

Nedenfor er der lavet beregninger for investering af gylleforsuring. I eksemplet er der tilvalgt forsuring i den eksisterende kostald og i tilbygningen. Der kan ikke etableres forsuring i kviestalden, idet stalden er med betonelementer fra før 1993. Disse elementer vil sandsynligvis ikke kunne modstå syrepåvirkningen.

Investeringen af et sådant anlæg er på ca. 750.000,- (anlæg + overdækning af min 1 ekstra gyllebeholder). Derudover kommer årlige omkostninger til strøm på ca. 20.000,- og indkøb af svovlsyre på ca. 42.000,- (210 køer x 21 tons gylle/ko x 5 kg svovlsyre/tons gylle x 1,90 kr/kg svovlsyre).

Udgifter på ca. 20.000,- til vedligehold/service ifølge BAT-byggeblad nr. 107.04-52.

I alt omkostninger på 82.000,-.

Ifølge ovennævnte BAT-byggeblad regnes der med 10 års afskrivning, men ingen praktiske erfaringer understøtter dette. Det er vurderet ud fra at, det er et aggressivt miljø.

Når der regnes med en 10 års afskrivning, svarer det til ca. 75.000,- årligt og med en rente på 6 % er det ca. 25.000,- årligt og dermed alt i alt en omkostning på 100.000,- årligt.

Udgifter til forsuring, årligt:

Afskrivning og forrentning	100.000,-
Svovlsyre	42.000,-
EI	20.000,-

Vedligehold, service	<u>20.000,-</u>
I alt	182.000,-

I BAT-byggebladet regnes med en bedre udnyttelsesgrad af husdyrgødningens kvælstof på ca. 10 kr./kg ammoniak-N. Denne gevinst er ikke medtaget i disse beregninger, idet Volsgård I/S er tilmeldt Måbjerg Biogasanlæg, som forventes at være klar om 1½-2 år. Når gyllen afsættes til biogasanlægget fås ingen effekt på egne arealer af den bedre udnyttelsesprocent.

Effekten af forsuring i den eksisterende kostald og tilbygning (hvis der vælges sengebåsestald med spalter i begge stalde) og tilhørende ekstra låg på gylletank er på 646 kg ammoniak-N (3193 – 2547kg N, se bilag 20).

Omkostningen bliver derfor ca. 282 kr./kg ammoniak-N.

Dækningsbidraget på køer er ifølge Landscentrets budgetkalkuler for 2009:	9.185 kr/årsko
Dækningsbidraget i alt 210 køer x 9.185 kr/årsko:	1.928.850,-
Omkostninger i forhold til dækningsbidraget:	9 %

- Af fordele er der en mere homogen gylle, som dog også ofte kan give problemer med flydelaget, hvorfor det er nødvendigt med ekstra låg på tankene. En anden fordel kan måske være en bedre udnyttelse af gyllen

I forbindelse med endeligt krav om omfang af BAT skal der være proportionalitet mellem udgift og effekt. Etablering af gylleforsuring vil koste ca. 282 kr/kg ammoniak-N reduceret, når det etableres hos alle kørerne. Eller vurderet ud fra dækningsbidraget – 9% af dækningsbidraget.

Der synes ikke at være belæg for en så omkostningstung investering. Miljøeffekten i forhold til udgiften er meget lille, samtidigt med at de ovennævnte overvejelser også vejer tungt.

Separation.

Separation af husdyrgødning er ikke BAT. Ammoniakfordampningen fra stald og N- og P-tilførsel til markerne er uændret dermed. En miljømæssig fordel ved separation af husdyrgødningen på nuværende tidspunkt er alene i relation til håndterings- og fordelingsmæssige forhold.

Afbrændingsproblematikken omfatter en stor afgift samt, det væsentligste, at der ikke findes godkendte egen-kontrolprogrammer til monitorering af emissioner ved forbrændingsprocessen på gårdanlæg.

Udgiften vil sandsynligvis løbe op i ca. 1.000.000,-.

Da der er tilvejebragt tilstrækkelige udbringningsarealer er separation ikke valgt.

Skrabeanlæg

Jf. listen over virkemidler i bilag 3 til husdyrloven vil etablering af skrabe anlæg på spaltegulve i gangareal give 20 % ammoniakreduktion.

Ved etablering af skrabe anlæg reduceres ammoniakfordampningen. Dette tiltag er ansøger indstillet på at etablere til at imødekomme kravet om BAT på staldindretning.

Faste drænede gulve

Inden for kvægbrug har der indtil videre kun været et BAT-byggeblad for ”Præfabrikerede drænede gulve, nr.107.04-51” med en ammoniakreduktion på 50 % i forhold til referencesystem. Denne staldtype er dog blevet fjernet pga. diskussion om dyrevelfærden. BAT-byggebladene er nu til revision.

Dette er således også årsagen til fravalg i denne sag – det giver klovproblemer, efterfølgende sygdomme og ekstra udgifter til dyrlæge.

Staldtypen er således ikke valgt til den nye stald, hvor der med skraber ovenpå og linespil i gyllekummerne er valgt en meget fordelagtig løsning for miljøet. Gyllen opholder sig kun nogle timer i stalden inden det skrubes videre ud i overdækket gylletank.

En reovering af de eksisterende staldtyper er heller ikke realistisk, dels fordi de er nyrenoverede og fordi der ikke ønskes en dårligere velfærd.

Låg på gylletanke

Den nye gylletank er overdækket, hvilket reducerer ammoniakfordampningen og således er BAT. Derudover er der to mindre tanke, som er af ældre dato. Udgiften til overdækningen er stor til gamle tanke og er ikke tilvalgt.

Vurdering af ansøgt staldsystem og ansøgers overvejelser om staldindretning i relation til BAT.

Holstebro Kommune vurderer, at ansøger ovenstående har redegjort for valg af staldsystem og redegjort for, at der ikke er proportionalitet mellem investering i gylleforsuring som mulig BAT -kandidat og miljøeffekten af forsuring i den konkrete miljøgodkendelse. Holstebro Kommune er enig i ansøgers redegørelse og vurderer derfor, at der ikke stilles krav om anvendelse af gylleforsuring i denne miljøgodkendelse.

Holstebro Kommune vurderer, at med den pågældende udvidelse, er etablering af skrabe anlæg på spaltegulve i gangareal i den gamle såvel som nye stald det mest hensigtsmæssige BAT-tiltag på husdyrbruget. Der stilles vilkår om, at skrabe anlægget skal køre mindst hver 2. time.

VENTILATION

Ventilationstypen er angivet i skemaet nedenfor. Placeringen på bygningerne ses af bilag 2.

Bygning	Maks. ventilation [m ³ /time]	Min. ventilation [m ³ /time]	Luftskifte pr. time	Antal afkast	Type
B	ukendt	ukendt	ukendt	2	undertryk
D	ukendt	ukendt	ukendt	7	undertryk

G	naturlig	naturlig	--	--	naturlig
H	naturlig	naturlig	--	--	undertryk
N	naturlig	naturlig	--	--	naturlig
O	naturlig	naturlig	--	--	naturlig

Idet staldventilationen primært er naturlig, vurderes det, at kravet til BAT er overholdt. Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på ejendommen, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Der er tænkt ressourceforbrug ind ved planlægning af den nye tilbygning til stalden, der som resten af samme stald, er anlagt med naturlig ventilation. En af de ældre staldbygninger er indrettet med mekanisk ventilation.

Det mekaniske ventilationsanlæg i stald (B og D) skal til stadighed rengøres og vedligeholdes, så det fungerer optimalt. Der stilles vilkår vedr. dette med henblik på, at ventilatorerne til stadighed kører energimæssigt optimalt og således, at ventilatorerne ikke støjer unødigt i forhold til omgivelserne. Ventilationssystemerne på ejendommen forventes herved ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende.

RENGØRING AF STALDANLÆG

Staldene vaskes i rotation, så hver staldsektion bliver vasket en gang årligt. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

Der fodres primært med ensilage. Dog anvendes der tilskudsfoder inkl. mineraler. Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder kravet til BAT for ensilage/foder, da ensilage opbevares i fodersiloer tæt ved staldene, hvorved foderspild og ressourceforbrug gennem f.eks. transport af ensilage mindskes.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDBTERING

Nord for de eksisterende bygninger er der i 2006 opført en ny ensilageplads med afløb til fortank.

Placeringen af ensilagepladsen gør, at transporten mellem plads og staldbygninger er minimeret i forhold til en hvilken som helst alternativ placering af foderoplæg.

Der er ansøgt om yderligere en ensilageplads på 1.001 m² og om en udvidelse af den eksisterende ensilageplads med 165 m². Placeringen fremgår af bilag 1B.

Ensilage i markstakke

Saftgivende ensilage må ikke placeres i markstak. Placeres ikke-saftgivende ensilage direkte på marken i markstak, skal den placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år, da ensilagespild kan medføre en udvaskningsrisiko. Der stilles desuden vilkår om, at ensilageoplæg på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles vilkår angående placering af ensilagestakke, samt vilkår om journal for placering af stakkene på kort m.v. Desuden stilles der vilkår om, at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på et anlæg godkendt til opbevaring af ensilage eller gødning, og at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken. Der stilles desuden vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på lavbundsarealer, da der kan være en større risiko for udvaskning fra disse arealer.

FYRINGSANLÆG

Der etableres et genvindingsanlæg, der udnytter kølingen af mælken og genvinder varmen til opvarmning af stuehuset og medejers bolig. I forbindelse med byggeriet af det nye stuehus er der anlagt jordvarmeanlæg.

Genindvindingsanlægget, samt det at anlægge jordvarmeanlæg vurderes som BAT tiltag tænkt ind i projektet.

HÅNDBLING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILOLIE OG BRÆNDSTOF

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Fabrikant	G-nr.	Etableret år	Indhold
Dieselolietank	Maskinhuset over-jordisk	Roug	01-5820	2006	2500 L

Der opstilles en ny tank i forbindelse med bygningen af det nye stuehus. Placeringen af dieselolietanken samt placering af motorolie fremgår af bilag 2.

Der stilles vilkår om, at håndtering af olie, spildolie, brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Det vurderes, at der med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift er minimal risiko for forurening med olie fra dieseltankene.

Olie og kemikalier

Olie og kemikalier m.v. skal opbevares i egnede beholdere, der er placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med uigennemtrængelig belægning uden afløb.

Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af de pågældende stoffer kan holdes indenfor et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området.

På ejendommen opbevares spildolie i tønder under tag på fast bund. Ovenstående sikres ved vilkår.

Det er Natur- og Miljø's vurdering, at kravet om BAT overholdes ud fra de stillede vilkår.

AFFALD OG KEMIKALIER

Affald fra ejendommen håndteres iht. nedenstående:

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Husholdningsaffald	Container	Via den kommunale renovationsordning
Jern og metalskrot	Samlet under tag	Skrothandler
Olie- og kemikalierester	Samles i maskinhuset på fast gulv	Kommunal genbrugsplads
Medicinrester og kanyler	Opbevares i spande med låg under lås	Kommunal genbrugsplads
Landbrugsplast	I en fast container	Kommunal genbrugsplads
Dæk	Samles ved ensilagesilo	Kommunal genbrugsplads

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for ejendommen.

Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der stilles vilkår om, at affald der kan forurene jord, grundvand eller overfladevand samt olie- og kemikalier skal opbevares i lukkede beholdere på fast underlag uden mulighed for, at evt. spild kan løbe til f.eks. jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde m.v.

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal man på ejendommen registrere affaldsproduktionen

efter de gældende regler. Der er stillet vilkår om opbevaring af farligt affald, der skal sikre at produkterne opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning.

Opbevaringen og håndteringen af affaldet vurderes at opfylde gældende krav.

DØDE DYR

Døde dyr lægges under presenning i skyggen på møddingspladsen indtil afhentning. Der anmeldes til afhentning af DAKA indenfor 24 timer. Placeringen fremgår af bilag 2.

Håndteringen vurderes hensigtsmæssig for at undgå udsivning af væske fra kadavere til jorden.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Opbevaring

Sprøjtemidler og kemikalier opbevares i gammelt aflåst kartoffelhus. Heri er der en isoleret kanal uden afløb.

Kemikalieaffald, herunder sprøjtemidler m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke. Ovenstående sikres ved vilkår.

Håndtering

Påfyldning og rengøring af marksprøjten skal på en godkendt vaskeplads opført efter landbrugets byggeblad nr. 103.11-03 (uden olieudskiller). Der skal laves tiltag der sikrer, at der ikke sker tilbageløb til vandinstallationer ved påfyldning af marksprøjte. Dette kan f.eks. sikres ved følgende 3 metoder: a) indskudt vandbeholder mellem vandinstallation og marksprøjte, b) kontraventil monteret på vandinstallationen eller c) påfyldningsinstallationen skal fastmonteres så højt, at der er frit løb ned til marksprøjten. Endvidere skal der være mindst 20 cm luft mellem vandtilløb og overløb på beholderen.

Det er Natur og Miljø's vurdering, at kravet om BAT overholdes ud fra de stillede vilkår.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen årligt opsamlet ca. 8.368 ton gylle, svarende til 8.368 m³ gylle og dertil 1.154 t dybstrøelse, svarende til 1.962 m³ dybstrøelse.

I nedenstående tabel angives opbevaringskapaciteten til gylle på ejendommen:

			Før ændring	Efter ændring
Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1986	1998	1430	1430
Gyllebeholder	1994	2004	1430	1430
Gyllebeholder	2005	-	3200	3200
Fortank og gyllekanaler			392	784
Samlet opbevaringskapacitet:			6.452	6.844

Med en gylleproduktion inklusive regnvand og vaskevand tilledt gyllebeholderen på 8.368 m³ + 450 m³ opsamlet vand fra ensilagepladsen, svarende til 8.818 m³ gylle og en opbevaringskapacitet på 6.844 m³ er der på husdyrbruget en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til over 9 måneders produktion.

Opbevaringsanlæg skal mindst have en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil dog normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel. Det vurderes derfor, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig efter § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Den største gyllebeholder er forsynet med fast overdækning. Der er etableret naturligt flydelag på de øvrige gyllebeholdere og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår leves op til BAT.

PÅFYLDNINGSPLADS FOR GYLLEVOGNE

Gylle påfyldes på påfyldningsplads med støbt bund og med afløb til opsamlingsstank. Indretningen vurderes at være hensigtsmæssig, og det er ikke fundet nødvendigt, at kræve yderligere vilkår i godkendelsen.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Dybstrøelsen fra kalveboksene ligger på møddingspladsen med afløb til fortank til den komposterer, derefter køres den med dybstrøelsen fra sygebokse og ungtyrestalde direkte i markstak. Mængden udgør samlet 1.154 tons pr. år.

Der findes en møddingsplads på ca. 80 m² ved gylletankene. Møddingspladsen bliver bl.a. anvendt som vaskeplads. To af pladsens sider har sidebegrænsning i form af mur, og de andre to har 2 m randzone med fald. Møddingspladsen skal opfylde kravene i "Byggeblad om opførelse af møddingsplads med afgrænsningsmur 103.06-052". Alternativt opbevares ikke-komposteret dybstrøelse i gyllebeholderen.

Holstebro Kommune vurderer, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. I det konkrete tilfælde er der dog et ønske om at få markstakke væk fra ejendommen, da der ligger et højt målsat naturområde 750 m sydøst for ejendommen. Der stilles derfor vilkår om at komposteret dybstrøelse, som ikke nedpløjes direkte kan lægges overdækket i markstak på de i bilag 17 viste arealer.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, der omfatter:

- 1) *EF-fuglebeskyttelsesområder,*
- 2) *EF-habitatområder,*
- 3) *Ramsarområder.*

Godkendelse af husdyrbrug efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, må ikke meddeles, såfremt dette kan indebære forringelse af områdets naturtyper og levestederne for arterne, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Tilsvarende gælder for Ramsarområderne, at meddelelse af godkendelse af husdyrbrug skal administreres på en sådan måde, at myndighederne fremmer beskyttelsen af områderne.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen er projektet vurderet iht. ovennævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Natur og Miljø skal desuden vurdere, om husdyrbruget kan drives uden at påføre omgivelserne forurening, der er uforenelig med hensynet til

omgivelsernes sårbarhed og kvalitet – herunder må driften ikke stride imod retningslinier i Regionplanen 2005 fra Ringkjøbing Amt.

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.215 kg N/år, hvilket er en meremission på 657 kg N/år i forhold til førsituationen.

Beskrivelse	N-emission kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.622 kg N
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	720 kg N
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	360 kg N
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	513 kg N
Samlet emission efter udvidelse og 25 % reduktion	3.215 kg N
Meremission	657 kg N / år
Højeste deposition i naturområdet	0,1 kg N / ha

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Kravet om 25 % ammoniakreduktion gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring.

Produktionen i den eksisterende kostald er omfattet af 25 % reduktionskravet, da der sker en godkendelsespligtig renovering, der består af fjernelse af malkegrav og etablering af et dybstrøelsesareal.

Kravet om 25 % reduktion i forhold til referencestaldsystemet opnås ved, at der som BAT-tiltag etableres skrabere over spalterne på gulvarealet i den gamle (N) såvel som den nye kostald (O), jævnfør bilag 1.B., hvilket resulterer i en forventet ammoniakfordampningsreduktion på 20 % i de to stalde. Der stilles vilkår herom.

Meremissionen er beregnet til 657 kg N/år efter 25 % reduktion. Af beregningen fremgår det, at emissionsbidraget overvejende kommer fra dybstrøelse i markstak.

Holstebro Kommune har vurderet N-depositionen, d.v.s. nedfaldet af kvælstof, på nærmest liggende naturareal i forhold til forskellige placeringer af markstak.

Placeres markstakken 300 m fra naturarealet, d.v.s. lige udenfor bufferzone I, udgør N-depositionsbidraget 0,5 kg N/ha/år. Ved en placering af dybstrøelse på møddingsplads ved staldanlægget, vurderer Holstebro Kommune at N-depositionsbidraget udgør 80 g N/ha/år. Der er derfor stillet vilkår om, at markstakke kun må placeres på de i bilag 17 viste arealer, som ligger i en afstand af ca. 1,5 km fra naturarealerne i Natura 2000, hvor N-depositionsbidraget er vurderet til ca. 20 g N/ha/år.

At markstakkens N-depositionsbidrag ikke fremgår af ansøgningen skyldes, at markstakke ikke er en stationær punktkilde, men flyttes rundt over tid.

En del af staldafsnittene ligger nærmere end 1.000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7 og ligger i habitatområde. Der er derfor lavet en beregning af ammoniakbidraget til naturområdet. Beregningen viser, at den højeste N-deposition fra staldanlægget i naturområdet (overdrev som ligger ca. 750 meter SØ for ejendommen) er på 0,1 kg N/ha/år. Dertil kommer N-depositionsbidraget fra markstakken, som udgør ca. 0,02 kg N/ha/år, i alt 0,12 kg N/ha/år. Efter loven må den højeste merdeposition i disse områder maksimalt være på 0,5 kg N/ha, idet der er 1 anden ejendom større end 75 DE indenfor 1.000 meter fra husdyrbruget. Kravet til kvælstofdeposition er således overholdt. Der stilles vilkår om markstakkenes placering.

Udbringningsarealer i nærhed af naturområder

Flere af ejendommens udbringningsarealer ligger op ad A og B-målsatte naturområder og internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000.

Det bemærkes, at der fra 1. august 2007 er et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og fodergræsmarker i en afstand af 1000 meter fra de naturarealer der er omfattet af "bufferzonereglen". Fra 2011 er der et generelt krav om, at alt flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3

Nær ejendommen findes nogle mindre engarealer, der er C-målsat. Der stilles derfor ikke yderligere krav om ammoniakreduktion i forhold til disse områder. Naturområderne fremgår af bilag 11a og 11b.

I de områder, hvor der udbringes husdyrgødning, findes der kun meget få vandhuller. I skellet mellem obj-42 og obj-43 ligger en § 3 registreret sø. Søen er ikke målsat. Herning Kommunes vurdering er, at det generelle beskyttelsesniveau med et dyretryk på 1,7 DE/ha, er tilstrækkelig beskyttelse af søen.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Arealerne i Herning Kommune, dvs. obj-42, obj-43, obj-45, obj-46 og obj-67 ligger ned til Stavlund Å, der ifølge Regionplan 2005 er et vandløb af god biologisk kvalitet, og registreret som gyde- og/eller ynglevækstområde for laksefisk (A-målsat). Lavbundsarealet omkring åen er ligeledes A-målsat og særligt kvælstoffølsomt, med mange kær med orkidéer og måske hvid næbfrø. Lavbundsarealet er ikke omfattet af okkerklasse. Herning kommunes vurdering er, at der med vilkår om ikke at placere eventuelle markstakke på arealerne, kan opretholdes en tilstrækkelig beskyttelse af Stavlund Å og dens biologiske status.

Størstedelen af udspretningsarealet beliggende i Herning Kommune ligger indenfor 300 m af § 7 hede/krat (Gindeskov Krat). Resten ligger indenfor 1.000 m derfra. Gindeskov Krat er et A-målsat område bestående af hede, egekrat og indlandsklitter, som er særligt kvælstof-

følsomt. Herning Kommune stiller derfor vilkår om nedfældning af gyllen på alle arealerne, samt at der ikke må placeres markstakke indenfor 300 m fra Gindeskov Krat.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder

Naturområder beskyttet efter § 3 omfatter A og B-målsatte overdrev, heder, enge og moser i Regionplan 2005 for Ringkjøbing amt. En stor del af de højtmålsatte naturområder ligger indenfor habitatområdet ved Stubbergård Sø.

Der er foretaget en N-depositionsberregning på Stubbergård Sø. Holstebro Kommune vurderer at Stubbergård Sø ikke er en ammoniakfølsom sø, og at en deposition på 0,1 kg N/ha/år, som beregningen viser, ikke vil påvirke søen væsentligt, da søen ikke er ammoniakfølsom.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000 område, EF-Habitatområde nr. 41, Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø, ligger ca. 700 m sydøst for ejendommen, jævnfør bilag 16.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

41	Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø	1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
		3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
		3160	Brunvandede søer og vandhuller
		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
		6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
		7110	* Aktive højmoser
		7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
		7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
		7230	Rigkær

		9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
		91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Ca. 735 meter sydøst for ejendommen samt 1,2 km mod nord, ligger to tørre overdrev (naturtype 6230); det første er dog ikke omfattet af kortlægningen af habitatnaturtyper. Der er tale om overdrev med en karakteristisk flora for sure, næringsfattige overdrev. I bunden af det sydøstlige overdrev findes en mose med bl.a. mose-troldurt, plettet gøgeurt og stjerne-star.

Ca. 1,3 km øst for ejendommen ligger et rigkær (habitatnaturtype 7230) med bl.a. maj-gøgeurt, trævlekrone, smalbladet kæruld, bukkeblad samt mose-troldurt og spæd mælkeurt.

Der er tale om kvælstoffølsomme lokaliteter.

For overdrevet mod sydøst er der dog foretaget beregninger af kvælstofpåvirkningen hidrørende fra udvidelsen af ejendommen, idet ejendommen ligger indenfor bufferzone II jf. lovens § 7. Merbelastningen er beregnet til 0,12 kg N/ha/år, det vil sige at kravene for bufferzone II (0,5 kg N/ha/år i dette tilfælde) er overholdt.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning.

Staldlugtemission beregnes bl.a. på grundlag af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udarbejdet af MLK Fyn, maj 2002. Staldlugtemission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på ejendommen, dvs. under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

(OBS: nedenstående vises tal for den beregningsmetode der giver det værste scenario i de to modeller).

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	466 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	311 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	112 m (FMK)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand.

Samlet vurdering for lugt

Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed.

Genekriterierne efter både FMK-modellen og Ny-Lugtvejledning er overholdt. På den baggrund vurderes det, at kvægbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger. Det vurderes dog, at gyllebeholderne er dækket ind under de generelle afstandsregler og set i forhold til placeringen af beholderne på ejendommen i forhold til omkringboende, vil der ikke blive stillet skærpede vilkår til gyllebeholdere eller udbringningspraksis.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener der er væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken, uden at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlige vej (se bilag 3).

Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte foderstoffer	30	30	0
Olie	10	10	0
Husdyr til/fra ejendommen	45	45	0
Mælk	182	182	0
Husdyrgødning	250	350	40
Dybstrøelse	80	80	0
Handelsgødning	6	6	0

Grovfoder	325	400	23
Halm	50	50	0
Dyrlæge	35	35	0
Antal transporter i alt	1.013	1.138	12,4

Foder og gylletransporter forbi naboejendommene vil blive forøget. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være belastende.

Transport af gylle til de forpagtede arealer i Herning Kommune foregår med lastbil, da afstanden er ca. 13 km.

Antallet af kørsler med husdyrgødning forventes at blive øget med 40 %, hvilket er mere end udvidelsen i DE, som er på 24 %. Staldudvidelsen giver en større mængde kvæggylle, som skal udbringes på de omkringliggende arealer. Adgangen til gylleaftalearealerne foregår ad offentlig vej.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra ejendommen kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

STØJ

Støjkilder fra bedriften er støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til- og frakørsel af foder, produkter og dyr til ejendommen.

I ansøgningen er det oplyst, at der på ejendommen ikke er støjkilder af betydning. Kompressorer til malkerobotter er placeret i servicebygningen midt på den nye kostald. Kompressorerne er placeret indendørs for lukkede døre for at mindske støjniveauet for de omkringboende. Malkerobotter og dermed kompressorer kører efter behov næsten hele døgnet. I den nye stald er der naturlig ventilation.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem, for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger. I forhold til naboer meddeles der vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt.

Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjni-veauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

STØV

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der anvendes tørt foder, bl.a. i forbindelse med fodring af kalve og tyre med valset korn. Derudover kan det give anledning til støvgener, når der vales korn på ejendommen.

Generelt forventes der ikke støvproblemer på eller omkring ejendommen. Der stilles vilkår til sikring af de omkringboende mod støvgener.

LYS

I alle staldene er der natbelysning fra kl. 21-05. Der er ingen udendørs belysning, der kan virke generende udenfor ejendommen.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da naboer ligger forholdsvis langt fra ejendommen, og da der er bevoksninger af træer m.v. mellem husdyrbruget og naboejendomme. Der er stillet vilkår om etablering af yderligere læhegn.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand m.v. fra ejendommene håndteres, som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand kalvestald	Ledes til faskine nordvest for kalvestalden
Tag- og overfladevand kostald	Ledes til Nautrup Bæk
Vand fra ensilage-plads/møddingsplads/vaskeplads	Ledes til gyllebeholder.
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler.
Husspildevand	Fra det gamle stuehus ledes spildevandet til septiktank og via dræn til Nautrup Bæk. Der er givet nedsivningstilladelse til det nye stuehus.

Vaskevand fra mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler.
Mælke-/malkerumsspildevand	Ledes til gyllekanaler.
Rengøring af marksprøjte	I marken eller på vaskepladsen hvorfra der afledes til gyllesystemet.

Forhold omkring ejendommens huspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at marksprøjter skal rengøres på en støbt plads med afløb til gyllesystemet, og til at påfyldning af sprøjte med sprøjtemidler skal ske på tilsvarende plads, idet der er stor risiko for spild i forbindelse med påfyldning. Vaskepladsen skal opføres efter landbrugets byggeblad nr. 103.11-03 (uden olieudskiller).

SKADEDYR

Rotter

Foder på ejendommen skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Ejendommen forebygger forekomsten af rotter, der er opsat rottekasser på ejendommen.

Det vurderes, at ovenstående fremgangsmåde til bekæmpelse af skadedyr, med rimelighed kan forventes at sikre mod rotteplage ved og i området omkring ejendommen. Dog skal rottebekæmpelsen udføres af autoriseret skadedyrsbekæmper, der stilles vilkår herom. Dertil stilles der vilkår til opbevaring af foder.

Fluer

Der foretages hyppig udmugning i dybstrøelsesstaldene, hvorved fluelarverne får dårlige vilkår til opformering. Der stilles vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium senest fastsatte retningslinier. Fluegener skal forebygges ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring.

Neporex vandes i dybstrøelsen, og pyrethrin hvis der opstår problemer. Dette er i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Overpumpning af gylle:

Overpumpning af gylle sker altid under konstant opsyn og med gyllevogn med egen pumpe og returløb. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det vurderes, at ovennævnte tiltag er med til at sikre, at der ikke pumpes meget store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående og til sikring af, at evt. påfyldningshalse altid er drejet ind over beholderne i perioder, hvor der ikke er udkørsel.

Såfremt en gyllebeholder sprænger læk, vil gyllen p.g.a. terrænet løbe mod nord. Skulle det ske dæmmes der hurtigst muligt op og opsamles. Terrænet falder jævnt mod vandløbet. Afstanden fra gyllebeholderne til Nautrup bæk er ca. 280 m.

Beredskabsplan:

Der er Natur- og Miljøafdelingens opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

BAT er bl.a.:

- at ejendommen har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på ejendommen.
- at alle der arbejder på ejendommen er bekendt med beredskabsplanens indhold, og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen anbringes synligt flere steder på ejendommen.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen skal foreligge færdig i 2009 og skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune. Beredskabsplanen er ikke færdig, før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Holstebro kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er universelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

Virksomheden benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Sagt med andre ord drejer det sig om, at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv. således at tab til omgivelser bliver minimeret under hensyntagen til produktions lønsomhed.

Renere teknologi sigter bl.a. mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Lov om miljøbeskyttelse. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi, og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning:

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug	145.000	200.000	+ 38 %
Vand (drikkevand, vask og rengøring)	8.050	11.000	+ 37 %
Dieselolie [liter]	20.500	23.000	+ 12 %
Foder, købt (ton)	350	950	+ 271 %
Foder, ensilage (FE)	820.000	1.100.000	134 %
Foder, halm (ton)	250	250	-

Mængden af forbrugt dieselolie stiger efter udvidelsen, pga. af at der bliver mere kørsel med foder på ejendommen og inddragelse af flere udspretningsarealer. Der skal føres driftsjournal over miljø- og ressourceforbrug, jf. bilag 21. Der stilles vilkår om dette.

Der er fokus på vandforbruget, installationer kontrolleres løbende og eventuelle lækager reparereres omgående.

M.h.t. energiforbruget er der

- 1) sensorer eller timer på mange lyskilder på gården,
- 2) frekvensstyret vaccumpumpe til malkerobotterne,
- 3) natbelysning i staldene.

Malkeanlægget er indrettet så kølevand fra mælken anvendes til vask.

Derudover optimeres der løbende på foderstrategien, så fodereffektiviteten er optimeret og så næringsstofindholdet i husdyrgødningen holdes så lavt som muligt. Fodringsstrategien gennemgås af ejerne og en fodringskonsulent ca. 1 gang i kvartalet.

Det vurderes, at ejendommen løbende i årene fremover, skal gennemgås af en energirådgiver for at sikre, at virksomheden holdes ajour med tiltag der kan medføre, at der spares på energien. Der stilles vilkår om, at ejendommen minimum hvert 3. år gennemgås af en energifaglig person, med det sigte at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres, med mindre der er forhold der taler for, at investeringen med fordel udsættes til senere, eller såfremt det på anden måde ikke er proportionalt at indføre tiltagene.

Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der vil blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

RENERE TEKNOLOGI

På ejendommen er der lavet en lang række renere teknologitiltag:

EI:	▪ Der anvendes naturlig ventilation i hovedparten af staldene. ▪ Der er etableret natbelysning i staldene, så der bruges mindre strøm i stalden til lys om natten. ▪ Rengøringscyklus i malke/mælkeanlægget er optimeret, så det har det mindst mulige elforbrug. ▪ Varme fra mælkekølingsanlægget genindvindes og bruges (til opvarmning af rengøringsvand til stalden) og varme til de 2 stuehuse på Bjergbyvej 24.
Ammoniak:	▪ Der etableres skrabere over spalterne i kostaldene.
Energi	▪ Der er etableret grovfodersiloer tæt på staldanlæg for at minimere den interne transport af grovfoder.
Vand og kemikalier	▪ Vaskevand fra malkeanlægget bliver genanvendt til rengøring i stalden.
Management	▪ Mængden af vand i malkeanlægget er reduceret til et minimum. ▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab - gødningsregnskab udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning. - Gylle spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at mi-

nimere lugtgener for naboer.

- Der udarbejdes beredskabsplan for husdyrbruget til brug i forbindelse med eventuelle uheld eller driftsforstyrrelser på ejendommen.

Malkeanlæg

Vandet fra mælkekølingsanlægget genanvendes til rengøring af stalde. Mængden af vand i malkeanlægget er optimeret til et minimum af vandforbrug.

Energibesparende foranstaltning i forbindelse med udvidelsen

Der investeres i et nyt anlæg til anvendelse af genbrugsvarme fra mælkekøling samt jordvarme til opvarmning af nyt stuehus samt nuværende hus.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

BAT tiltag med ammoniakreducerende effekt:

Gyllen nedfældes ved udbringning på 3/4 af bedriftens udspretningsarealer. Dertil er der lagt fast overdækning på den nyeste gylletank.

Det er Natur og Miljø's opfattelse, at man igennem godt landmandskab og overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen mm. overholder kravet om BAT. I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at ejendommens malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at virksomheden gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med ejendommens energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår opfylder kravet til BAT.

Varetagelse af hensyn til landskab

Landskabsmæssige og kultur interesser

Der er fredede diger omkring nogle af arealerne beliggende i Holstebro Kommune. Derudover er der gravhøje spredt omkring og på arealerne (bilag 12).

Arealerne i Herning Kommune:

Obj-45 ligger delvist indenfor fredningszonen til gravhøjen Hvidhøj. Inden for denne zone må der ikke sættes skure, campingvogne, plantes træer eller på anden måde ændres i områdets tilstand. Landbrugsdrift er dog tilladt. Herning Kommune har stillet et generelt vilkår om, at dyrkning inden for 2 meter fra gravhøjens fod, ikke er tilladt.

Gindeskov Krat og en del af Stavlund Å er fredet. Obj-46 og den sydlige del af obj-42 og obj-43 ligger indenfor fredningszonen. Ifølge fredningskendelsen § 3 for Gindeskov Krat, er det tilladt at drive landbrugsdrift som hidtil, på de arealer, der var landbrugsjord ved fredningen. Herning Kommune stiller derfor vilkår om, at fredningsbestemmelserne overholdes for de arealer, der ligger indenfor fredningszonen.

Indpasning af bygninger i landskabet

Husdyrbruget ligger i landskabeligt interesseområde, hvor kommunen skal vurdere om placeringen af et planlagt byggeri tager hensyn til de landskabelige værdier. Holstebro kommune vurderer, at stalden ikke er placeret optimalt i forhold til de mulige placeringer på ejendommen. En placering af den nye stald parallelt med den eksisterende stald vil efter kommunens vurdering være en ideel løsning, men da stalden allerede var opført ved miljøgodkendelsens meddelelse, vurderer Natur og Miljø, at der skal stilles vilkår om afskærmende beplantning i form af læhegn ud mod Bjergbyvej, jævnfør bilag 18. Med tiden vil man med læhegnene opnå en camouflerende virkning, så stalden bliver mindre synlig i landskabet.

Den ansøgte plansilo vest for den eksisterende plansilo ønskes placeret så det samlede anlæg umiddelbart er sammenhængende, og dermed ikke bryder unødvendigt med landskabet. Ansøger etablerer læhegn op mod Bjergbyvej 30, jævnfør bilag 18.

Ophør af husdyrbruget

I ansøgningen er det angivet, at hvis det bliver aktuelt at lade produktionen ophøre på ejendommen på et tidspunkt, vil de regler der er gældende på det tidspunkt blive fulgt. Der stilles dog vilkår til sikring af, at der ved evt. ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører.

AREALER - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Der rådes over et samlet areal (ejet og forpagtet) på 204,91 ha, herunder udgør de forpagtede arealer 68,3 ha, heraf 22,3 ha i Herning Kommune.

Herudover afsættes der samlet 30 DE til ejendommen Bjergbyvej 20. Denne husdyrgødning spredes på arealer, hvor der ikke er krav om udarbejdelse af arealgodkendelser efter husdyrbrugslovens § 16. Arealernes placering fremgår af bilag 4 og 5.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For kvægbrug må der iht. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27 stk. 2 udspreddes 1,7 DE/ha pr. planperiode.

Der udspreddes kvæggylle og kalvedybstrøelse svarende til 345,61 DE indeholdende 34.929 kg N og 5.807 kg P på de ejede og forpagtede arealer og 30 DE indeholdende 2.898 kg N og 518 kg P på gylleaftalearealerne. Nedenfor fremgår husdyrbrugets ejede og forpagtede udspreddingsarealer og gylleaftalearealer samt hvor mange DE, der maksimalt må spredes gødning for, på de enkelte arealer for at overholde de specifikke harmonikrav for de enkelte marker. Som udgangspunkt skal der være et areal til rådighed til udbringning af husdyrgødning svarende til i alt 220,9 ha (1,7 DE/ha).

Ejendommens samlede ejede og forpagtede arealer og gylleaftalearealer

Ejede og forpagtede udspreddingsarealer:

Sted / mark nr.	Udspreddingsareal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]	DE/ha	Maksimalt antal DE til udspredding på arealerne
Bjergbyvej 24 / 1-0	3,30	0	0	0	0	1,7	5,61
Bjergbyvej 24 / 1-0	3,85	0	0	0	0	1,7	6,54
Bjergbyvej 24 / 1-0	2,04	0	0	0	0	1,7	3,47
Bjergbyvej 24 / 4-0	4,45	0	0	0	0	1,7	7,56
Bjergbyvej 24 / 4-0	4,85	0	0	0	0	1,7	8,24
Bjergbyvej 24 / 6-0	4,91	0	0	0	0	1,7	8,35
Bjergbyvej 24 / 6-0	6,49	0	0	0	0	1,7	11,03
Bjergbyvej 24 / 8-0	6,39	0	0	0	0	1,7	10,86
Bjergbyvej 24 / 9-0	4,45	0	0	0	0	1,7	7,56
Bjergbyvej 24 / 10-0	4,02	0	0	0	0	1,7	6,83
Bjergbyvej 24 / 10-0	5,05	0	0	0	0	1,7	8,58
Bjergbyvej 24 / 11-0	2,39	0	0	0	0	1,7	4,06
Bjergbyvej 24 / 12-0	2,30	0	0	0	0	1,7	3,91
Bjergbyvej 24 / 13-0	2,26	0	0	0	0	1,7	3,84
Bjergbyvej 24 / 15-0	2,25	0	0	0	0	1,7	3,82
Bjergbyvej 24 / 16-0	1,02	0	0	0	0	1,7	1,73
Bjergbyvej 24 / 17-0	3,72	0	0	0	0	1,7	6,32

Bjergbyvej 24 / 19-0	7,70	0	0	0	0	1,7	13,09
Bjergbyvej 24 / 22-0	1,15	0	0	0	0	1,7	1,95
Bjergbyvej 24 / 22-0	2,85	0	0	0	0	1,7	4,84
Bjergbyvej 24 / 23-0	5,69	0	0	0	0	1,7	9,67
Bjergbyvej 24 / 31-0	9,85	0	0	0	0	1,7	16,74
Bjergbyvej 24 / 33-0	2,65	0	0	0	0	1,7	4,50
Bjergbyvej 24 / 34-0	3,55	0	0	0	0	1,7	6,03
Bjergbyvej 24 / 35-0	0,37	0	0	0	0	1,7	0,63
Bjergbyvej 24 / 35-0	1,17	0	0	0	0	1,7	0,43
Bjergbyvej 24 / 41-0	6,13	0	0	0	0	1,7	10,42
Bjergbyvej 24 / 50-0	15,26	0	0	0	0	1,7	25,94
Bjergbyvej 24 / 51-0	0,57	0	0	0	0	1,7	0,96
Bjergbyvej 24 / 51-0	2,32	0	0	0	0	1,7	3,94
Bjergbyvej 24 / 60-0	5,70	0	0	0	0	1,7	9,69
Bjergbyvej 24 / 61-0	1,73	0	0	0	0	1,7	2,94
Bjergbyvej 24 / 61-0	1,98	0	0	0	0	1,7	3,36
Bjergbyvej 24 / 61-0	4,16	0	0	0	0	1,7	7,07
Bjergbyvej 24 / 62-0	5,66	0	0	0	0	1,7	9,62
Bjergbyvej 24 / 63-0	6,71	0	0	0	0	1,7	11,40
Bjergbyvej 24 / 64-0	2,56	0	0	0	0	1,7	4,35
Bjergbyvej 24 / 65-0	6,22	0	0	0	0	1,7	10,57
Bjergbyvej 24 / obj-42	9,18	0	0	0	0	1,7	15,61
Bjergbyvej 24 / obj-43	6,40	0	0	0	0	1,7	10,88
Bjergbyvej 24 / obj-45	2,81	0	0	0	0	1,7	4,77
Bjergbyvej 24 / obj-46	1,45	0	0	0	0	1,7	2,46
Bjergbyvej 24 / obj-60	3,65	0	0	0	0	1,7	6,20
Bjergbyvej 24 / obj-61	4,15	0	0	0	0	1,7	7,05
Bjergbyvej 24 / obj-62	2,21	0	0	0	0	1,7	3,75
Bjergbyvej 24 / obj-63	2,68	0	0	0	0	1,7	4,55
Bjergbyvej 24 / obj-64	1,23	0	0	0	0	1,7	2,09
Bjergbyvej 24 / obj-65	3,30	0	0	0	0	1,7	5,61
Bjergbyvej 24 / obj-66	3,30	0	0	0	0	1,7	5,61
Bjergbyvej 24 / obj-67	2,42	0	0	0	0	1,7	4,11
Bjergbyvej 24 / obj-73	0,13	0	0	0	0	1,7	0,22
Bjergbyvej 24 / 21-1	0,84	0	0	0	0	1,7	1,42
Bjergbyvej 24 / ny 21	1,09	0	0	0	0	1,7	1,81
I alt:	204,91	---	---	---	---	1,7	348,34

* Risiko arealer, Felsted Kog, se afsnit om nitrat senere
Arealer markeret med **blåt** i første kolonne er forpagtede arealer.

Gylleaftaler	Gylletype	DE afsat	Kg N	Kg P
Bjergbyvej 20, 7830 Vinderup	kvæggylle	30,0	2.898	518
I alt:		30,0	2.898	518

Dette svarer til, at harmonikravet er opfyldt for ejendommens dyrehold på 375,6 DE. Håndtering og udbringning af husdyrgødning vurderes derfor til at overholde bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. følgende tiltag:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

I henhold til vilkår skal der til enhver tid over for Holstebro Kommune kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ved indgåelse af forpagtninger og/eller gylleaftaler skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler. Ændres der på udbringningsarealerne skal disse ændringer meddeles Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om dette giver anledning til ændring af vilkår i godkendelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme skal opfylde Landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skal udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Jævnfør bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. skal der være et jordtilliggende på minimum 59,22 ha, hvilket er opfyldt. Jordbrugskommissionen er myndighed, og når Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er opfyldt, foretager Holstebro Kommune sig ikke videre i sagen. Det er derfor ansøgers eget ansvar, at evt. tilladelser og lign. indhentes ved Jordbrugskommissionen.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Alle ændringer i udspretningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Sædskifte på alle udbringningsarealerne med få undtagelser er valgt til at være som referencsædskiftet (K4), K4-sædskiftet har et udvaskningsindeks på 92, jævnfør Skov- og Naturstyrelsens notat af 27. juni 2007 om standardsædskifter og referencesædskifter. Idet det valgte sædskifte ikke benyttes som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskning, stilles der kun vilkår til, at der ikke må skiftes til et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks (jævnfør bilag 19) end det for sædskifte K4 angivne, jævnfør ovennævnte notat.

Markerne 35-0 og 35-0 har K13 og mark 50-0 har grundvandssædskiftet G8.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Husdyrgødningen udbringes hovedsageligt i foråret. I ansøgningsmaterialet er det angivet, at ¾ af gyllen nedfældes, dybstrøelsen spredes med møgspredere og nedbringes umiddelbart efter. Af vvm-redgørelsen fra 2005 fremgår det, at gyllen tidligere blev udbragt med slæbeslanger.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Natur og Miljø vurderer generne, trafikale og lugtmæssige fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

Husdyrbrugets udbringningsarealer ligger ikke indenfor 200 meter af byzone, men hovedparten af udbringningsarealerne ligger inden for en afstand af 1000 meter fra § 7 naturområder (bufferzone II), der henvises til bilag 11a og 11b, hvoraf arealerne fremgår.

Det bemærkes, at der fra 1. august 2007 er et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og fodergræsmarker i en afstand af 1000 meter fra de naturarealer der er omfattet af "bufferzonereglen" Fra 2011 er der et generelt krav om, at alt flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stramme husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning.

Udbringning bør dog tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer i overensstemmelse med god landmandspraksis. Dvs., enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udspreddning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

BAT i forbindelse med minimering af ammoniakfordampning/lugtemission er desuden følgende:

- at flydelag på gyllebeholdere søges opretholdt, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen.
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm bør tilstræbe, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Der er teltoverdækning på den nye gyllebeholder fra 2005.

Det vurderes, at gødningshåndteringen med de stillede vilkår lever op til BAT.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

Nedenstående vurderinger baseres på en generel risikovurdering mht., om der sker et lille, eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Det er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der lavet en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer.

Risikoarealer - terrænforhold

Husdyrbrugets udbringningsarealer er gennemgået, og nogle af arealerne, udspretningsarealerne langs Nautrup Bæk og markerne grænsende op til de nordøstvendte skrænter ned mod Stubbergård sø, vurderes at være særlige risikoarealer mht. fosforudvaskning. Mark nr.19-0 er generelt faldende mod sydøst, mod Nautrup Bæk hvorfor Holstebro Kommune vurderer, at der er stor risiko for overfladisk afstrømning og brinkerrosion med fosforudvaskning til følge. Arealet omkring vandløbet anses derfor ikke som egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. Der stilles derfor i godkendelsen vilkår om, at der skal etableres en dyrkningsfri randzone i en afstand af min. 10 meter fra vandløbet for at hindre udvaskning af næringsstoffer fra markarealet til vandløbet.

Nautrup Bæk afvander til Stubbergård Sø. Nautrup Bæk er på strækningen B1 målsat, (gyde –og/eller yngelopvækstområde for laksefisk). Målsætningen i Ringkjøbing Amts Regionplan 2005 er opfyldt. Nautrup Bæk afvander til Stubbergård Sø der er A1/A2/B målsat. Søen lever i henhold til regionplan 2005 ikke op til målsætningen pga. intern og ekstern belastning af næringsstoffer.

Den nordvestlige del af mark nr. 12-0 skråner (> 6 %) ned mod en skrænt, der skråner kraftigt (> 12 %) ned til en dyrket mark (mark 11-0), som er en del af udspretningsarealet, marken ligger ned til Nautrup Bæk. Afstanden fra de skrånende arealer til Nautrup Bæk er ca. 30 m. Den nordlige del af mark nr. 11-0 skråner kraftigt (> 12 %) ned mod en skrænt, der skrånner (> 6 %) ned til Nautrup Bæk. Afstanden fra de skrånende arealer til Nautrup Bæk er ca. 5 m. Der stilles derfor i godkendelsen vilkår om, at der skal etableres en dyrkningsfri randzone i en afstand af min. 10 meter fra vandløbet for at hindre udvaskning af næringsstoffer fra markarealerne til vandløbet

Mark 9-0, 8-0 og 6-0 har mindre områder med 6-12 graders hældning mod Nautrup Bæk. På disse strækninger er der stillet vilkår om etablering af 10 m dyrkningsfrie bræmmer.

De dyrkningsfrie bræmmer kan anvendes til afgræsning, såfremt dyretrykket tilrettelægges således, at der til steds opretholdes fuldt dækkende vegetation i randzonen. Den dyrkningsfrie bræmme skal placeres i henhold til Miljøministeriets vejledning (2002) om bræmmer langs vandløb og søer.

Det skal bemærkes den dyrkningsfrie bræmme kan etableres som braklagt randzone med offentlig støtte til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, jævnfør bilag 7 og 9.

Skrænter

De forpagtede marker obj-60, obj-61, obj-62, obj-63, obj-64 og obj-65 som ligger syd for ejendommen på matr. nr. 1 a Blakskær Gde, Sevel, der grænser op til en skrænt, som falder

mere end 12 % mod nordøst. Holstebro Kommune vurderer, at der er stor risiko for overfladisk afstrømning og brinkerosion med deraf følgende risiko for tab af fosfor via grøfter til Stubbergård Sø.

Stubbergård Sø er A1/A2/B målsat og lever i henhold til regionplan 2005 ikke op til målsætningen pga. intern og ekstern belastning af næringsstoffer.

Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår om etablering af 10 m dyrkningsfrie bræmmer op til de nordøstvendte skrænter på matr. nr. 1 a Blakskær Gde, Sevel, ned mod Stubbergård Sø, jævnfør bilag 8.

Jordtyper og drænforhold

Den overvejende del af de ejede og forpagtede udspretningsarealer samt gylleaftalearealerne ligger på finsandet jord (JB 2), en mindre del ligger på grovsandet jord (JB1), jvf. skema 1 og bilag 14.

Dele af mark nr. 31-0 ligger på lerblandet sandjord (JB 3), og ingen af arealerne ligger på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$).

Hele eller dele af markerne 41-0, 60-0, 61-0, 61-0 og 61-0 ligger i lavbundsområde uden okkerklasse i oplandet til Stubbergård Sø, jvf. bilag 13 og skema 1.

Ifølge ansøgningen er markerne 60-0 og 61-0 drænet og ifølge Hededanmarks kort er markerne 6-0, 19-0 og 41-0 drænet.

Disse udspretningsarealer er særlige risikoarealer mht. udvaskning af fosfor, hvorfor der stilles vilkår om, at fosforoverskuddet ikke må øges.

Skema 1. Vurdering af fosforklasse for bedriftens arealer i forhold til jordbundstyper, drænforhold og opland.

Mark nr.	Areal (Ha)	Drænet	Primær jordtype	Opland	Fosfortal (P _t)	Lavbundsareal, ha	P-klasse
6-0	11,4	Ja	JB2	Limfjorden (Skive Fjord)	-	0,17	II
19-0	7,7	Ja	JB1	Limfjorden (Skive Fjord)	-	0,34	II
41-0	6,13	Ja	JB2	Limfjorden (Skive Fjord)	-	0,26	II
60-0	5,7	Ja	JB1	Limfjorden (Skive Fjord)	-	0,34	II
61-0	4,16	Ja	JB2	Limfjorden (Skive Fjord)	-	2,05	II
I alt ha						3,16	

FJORDE - Fosforoverskud i oplande der ikke afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor:

Alle ejede, forpagtede udspretningsarealer og gylleaftalearealer ligger i oplandet til Limfjorden (Skive Fjord).

FJORDE - Fosforoverskud i oplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor:

Ingen af udspretningsarealerne ligger i fjordoplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor.

SØER - Fosforoverskud i oplande til søer med særskilt målsætning (udenfor Natura 2000-områder):

Alle husdyrbrugets arealer ligger uden for oplande til søer med særskilt målsætning uden for Natura 2000-områder.

SØER - Fosforoverskud i oplande til søer beliggende i Natura 2000-områder

Alle ejede og forpagtede udspretningsarealer og gylleaftaler med undtagelse af de forpagtede marker obj-42, obj-43, obj-45, obj-46 og obj-67 i Herning Kommune ligger i oplandet til Stubbergård Sø. Stubbergård Sø er en del af EF-habitatområde nr. 41, hvor bl.a. den artsrige undervandsvegetation (Naturtype 3150 med flydeblade eller store vandaks) jævnfør Ringkjøbing amts basisanalyse er truet af nuværende og tidligere udledninger af næringsstoffer. Søen er A1/A2/B målsat og lever i henhold til regionplan 2005 ikke op til målsætningen pga. intern og ekstern belastning af næringsstoffer. Stubbergård Sø afvander via Strømmen til Flyndersø og via Karup Å til Limfjorden. Udspretningsarealerne fremgår af bilag 4. Nogle af udspretningsarealerne ligger helt eller delvist i lavbundsområder uden okkerklasse, jvf. skema 2. Da arealerne afvander til et Natura 2000-område overbelastet med fosfor, stilles der skærpende vilkår til fosforudvaskningen fra disse arealer i forhold til Stubbergård Sø.

Skema 2. beregning af acceptabel fosfortilførsel i nudrift og ansøgt drift.

	Areal	P-overskud/ha i nudrift *	Maks. P-overskud/ha i ansøgt drift	Maks. P-overskud i ansøgt drift
Fosfortilførsel i nudrift og ansøgt produktion		5.118 kg P/år		5.808 kg P/år
Fosforklasse 0 Jorde med et $P_t < 4,0$ eller, der ikke er beliggende på drænedede lavbundslande uden okkerklasse	201,7 ha	0,08 kg P/ha/år	3,66 kg P/ha/år	739 kg P/år
Fosforklasse II Drænedede eller grøftede lavbundslande, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	3,2 ha	0,08 kg P/ha/år	0,08 kg P/ha/år	0 kg P/år
Sum	204,9 ha			739 kg P/år
Maks. P-tilførsel i ansøgt drift				5.842 kg P/år
For stort P-overskud				-34 kg P/år

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift			28,5 kg P/ha/år
P-fracførsel, arealvægtet gennemsnit			24,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt			3,6 kg P/ha/år
Harmonitrykket	1,7 DE/ha		

* I både nudrift og ansøgt drift beregnes fosforbalancen ud fra hele det ansøgte areal

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde, der ligger 34 kg P/år lavere end det maksimalt tilladte. Det vurderes derfor, at den ansøgte drift overholder kravet til fosforoverskud.

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at der maksimalt må spredes husdyrgødning indeholdende 5.808 kg P/år på de ejede og forpagtede arealer set som gennemsnit over tre år. Holstebro Kommune vurderer, at det med de stillede vilkår sikres, at belastningen af Stubbergård Sø med fosfor ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af Stubbergård Sø bevaringsstatus.

NITRAT

Limfjorden, Skive Fjord

Alle husdyrbrugets ejede og forpagtede udspreddingsarealer samt gylleaftalearealer ligger i oplandet til Limfjorden. Udspreddingsarealerne ligger i et område, hvor nitratreduktionspotentialet er vurderet som værende høj (>90 %), hvorfor der ikke er stillet skærpede krav til nitratudvaskningen.

Nissum Fjord

Ingen af ejendommens udspreddingsarealer ligger i oplandet til Nissum Fjord.

Nitratklasser

Der er ingen arealer beliggende i nitratklasse 1-3.

Nitrat, overfladevand Herning kommune

Ingen af udbringningsarealerne i Herning kommune ligger indenfor nitratklasse 1, 2 eller 3. Obj-76, obj-45 og obj-46 hælder svagt ned mod Stavlund Å. Eventuelt forurenede overfladevand fra disse marker vil derfor ledes til åen. Herning Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om at eventuelle markstakke ikke må placeres på markerne obj-67, obj-45 og obj-46.

OVERFLADEVAND

Jævnfør afsnit om forebyggelse af forurening af vandmiljøet og afsnit omkring fosfor, er der ovenfor i fosforafsnittet vurderet hvilke arealer der skræner kraftigt (> 6 %) ned mod vandmiljøer. Disse arealer vurderes at være risikoarealer i forhold til overfladeafstrømning til overfladevande, jævnfør afsnit omkring fosfor. På den baggrund vurderes det, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til sikring af vandmiljø

mod forurening med organisk materiale m.v. i forbindelse med markdriften.

Herning Kommunes vurderer at de forpagtede udspretningsarealer i Herning Kommune ligger udenfor lavbundsarealer, på jordbundstype JB1, og ikke på arealer med en hældning over 12 grader eller derover mod vandområder. Der er i Herning Kommune ikke udspretningsarealer, som ligger i Natura-2000 områder overbelastet med fosfor. Den samlede vurdering af arealerne er, at overholdelsen af de generelle harmoniregler er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke sker yderligere belastning med fosfor til Natura-2000 området Limfjorden fra overfladeafstrømning fra de pågældende arealer.

Der stilles ikke yderligere vilkår af Herning kommune angående driften af arealerne.

GRUNDVAND

Udspretningsarealerne syd for Herrup by ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland og vandindvindingsopland til Herrup Vandværk jævnfør bilag 10.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 45 og 48 meter, faldende mod nord.

Ved udspretningsarealerne er der et lerdække på 0 meter over grundvandsmagasinet. Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 14 og 17 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis mellem 25 og 35 meter og mellem 29 og 30 meter, begge faldende mod nord til nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Der er flere boringer beliggende omkring udspretningsarealerne, som bruges til markvanding. I boring med DGU nr. 65.761 beliggende ca. 250 meter syd for udspretningsarealerne ses et lerdække på ca. 22 meter i de øverste 50 meter, i de øvrige boringer ses tykkeste lerdække på 1 meter.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække, og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune, vurderes det, om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. De pågældende udspretningsarealer ligger indenfor de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge anslagskemaet beregnet til 50 mg/l.

Nitrat- og sulfatindholdet i en råvandsanalyse fra Herrup Vandværks boringer viser et indhold på henholdsvis under 0,5 mg/l og maks. 120 mg/l. Indholdet af sulfat er stigende. Der ses dermed ikke tegn på direkte nitratforurening i vandværkets boringer

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Skyldes sulfatindholdet i vandværkets boringer nitrats reduktion med pyrit, vil det være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratinghold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som endnu ikke er implementeret i dansk lovgivning, og bliver det først med Vandplanerne i december 2009. Af grundvandsdirektivet fremgår det, at medlemslandene senest 22. december 2008 skal fastsætte tærskelværdier og skal være implementeret i medlemslandenes lovgivning inden 16. januar 2009.

På baggrund af ovenstående sættes der vilkår om, at mark 50-0, som ligger i indvindingsoplandet til Herrup Vandværk ikke må have en udvaskning fra rodzonen, der overstiger 50 mg nitrat/l.

De øvrige udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, hygiejnezone for vandværksboringer og nitratfølsomt indvindingsopland.

For udspretningsarealerne i Herning Kommune, er det kommunens vurdering, da udspretningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme områder, og at udvaskning fra markerne obj-67, obj-45 og obj-46, ifølge grundvandskoter vil ledes til Stavlund Å, samt at der udenfor obj-45 ligger en vandindvindingsboring, ca. 15 m fra marken, skal der stilles vilkår om ikke at placere markstakke på arealerne. Herning Kommune vurderer, at et sådant vilkår er tilstrækkeligt til at beskytte mod nitratudvaskning i grundvandet.

Der stilles vilkår om placering af markstakke med komposteret dybstrøelse på bestemte arealer.

ARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS BILAG IV

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen eller dens udspretningsarealer:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform, vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten forekommer ved Struer, men er ikke registreret så langt mod sydøst som her.

Odder: Lever i Stubbergård Sø, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Er i 2005 eftersøgt ved Stubbergård Sø / Flyndersø uden fund.

Stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø: Der foreligger ikke aktuelle fund fra området, heller ikke fra udbringningsområderne. Der gøres i øvrigt opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Vandkalve, eremit, sortpletet blåfugl og guldsmede:

Grøn kølleguldsmed forekommer udbredt i Karup Å, men vurderes ikke at blive påvirket af projektet under forudsætning af korrekt gødningshåndtering. De øvrige insektarter på bilag IV formodes ikke at forekomme i Vestjylland.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFORMÅL

Der anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme, og der modtages ikke slam eller andet affald til udbringning på marker eller lignende.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

BAT i forbindelse med anvendelse af husdyrgødning er bl.a. at begrænse udledningen af husdyrgødning til jorden og grundvandet, ved at afstemme den producerede mængde husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov (mht. kvælstof, fosfor og mineraloptagelse i afgrøden).

BAT er ligeledes, at man tager højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, sædskifte m.v.

I forhold til reduktion af forurening af vandmiljøet vurderes det derfor, at udbringning af gødning m.m. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning. Udbringning af gødning m.m. bør desuden foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ovenstående sikres ved vilkår.

Alternative muligheder

Alternative muligheder for ejerne af Volsgård I/S kunne være:

- at købe en yderligere ejendom og lægge en produktionsudvidelse på denne.
- at drive virksomheden videre med den allerede tilladte besætning, det vil sige en løsning der kan betragtes som en "nulløsning" og på sigt som en urentabel løsning.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at

virksomheden i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Virksomhedens forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at virksomheden kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes

Bilag

Bilag 1A – Oversigt over bygningerne

Informationer om husdyrbrugets anlæg

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningerne fremtidige anvendelse
A	Stuehus	114	6	45°	Røde mursten med skiffer tag	Bolig
B	Kalvestald	286	6	45°	Røde sten med eternittag	Kalvestald
C	Lade	237	6	45°	Røde sten med eternittag	Lade
D	Kviestald	1.150	5,5	20°	Røde sten med eternittag	Kviestald
E	Foderlade	724	5,5	20°	Røde sten med eternittag	Foderlade
F	Foderlade		5,5	20°	Røde sten med eternittag	Foderlade
G	Kalvehytter	93	3	20°	Brun – Grøn	Kalvehytter
H	Tyrekalvestald	1093	7	20°	Røde stålplader med eternittag	Kalvestald
I	Foderlade	460	7	20°	Røde stålplader med eternittag	Silo
J	Foderlade	838	7	20°	Røde stålplader med eternittag	Silo
K	Gylletank	1.430 m ³	2	-	Grå elementer	Gylle
L	Gylletank	1.430 m ³	2	-	Grå elementer	Gylle
M	Gylletank	3.200 m ³	5	20°	Grå elementer	Gylle
N	Kostald	1.985	9,5	20°	Hvid lysit med eternittag	Kostald
O	Tilbygning til kostald	2.800	9,5	20°	Hvid lysit med eternittag	Kostald
P	Maskinhus	529	6	20°	Røde stålplader med eternittag	Maskinhus
Q	Maskinhus	250	5	20°	Røde sten med eternittag	Maskinhus
R	Møddingsplads	100	1,59	-	Grå beton	Mødding
S	Ensilageplads	1.849	3	-	Grå elementer	Plansilo

Bilag 1B – Oversigt over bygningerne

TEKNIK- OG MILJØFORVALTNINGEN

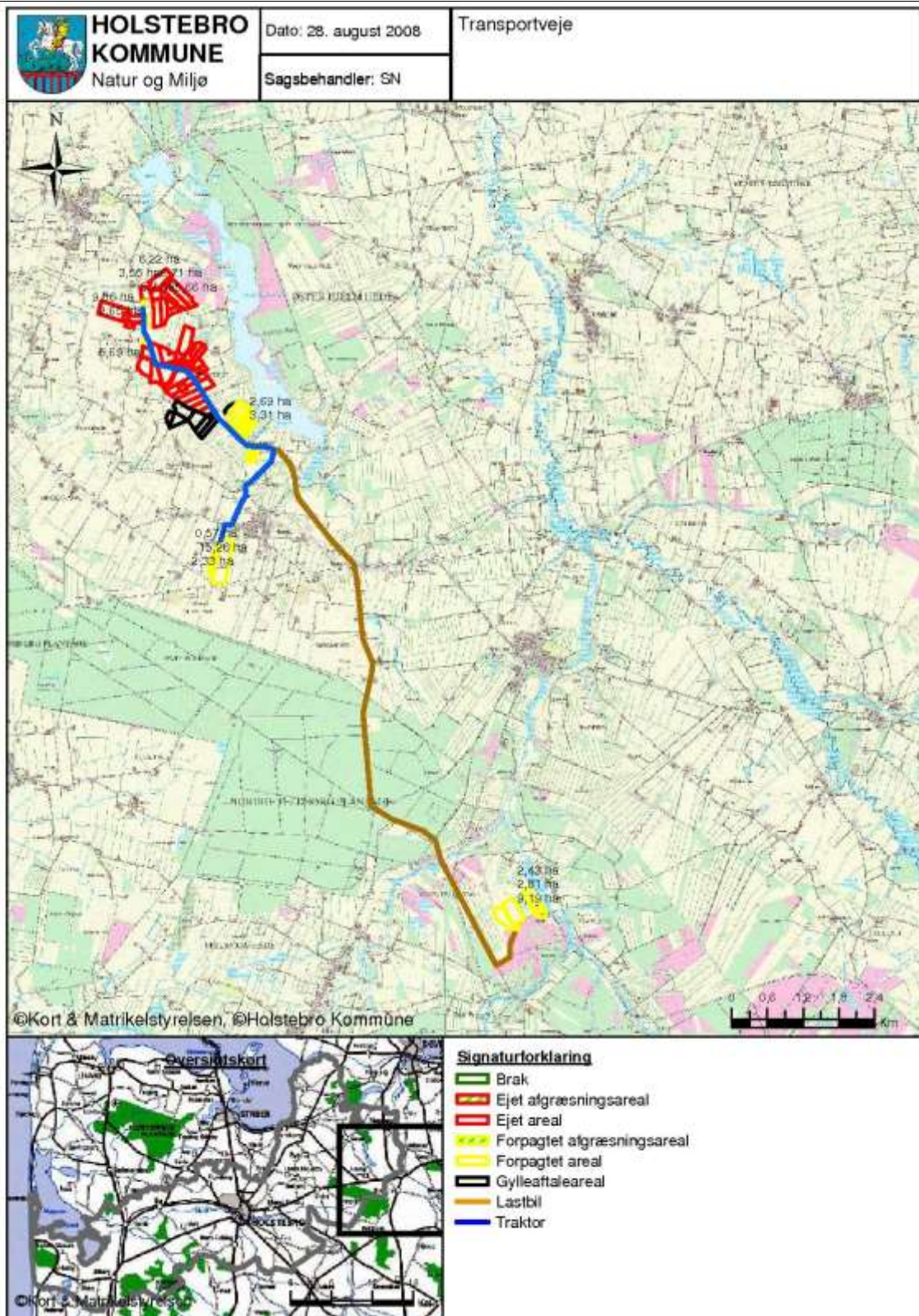
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

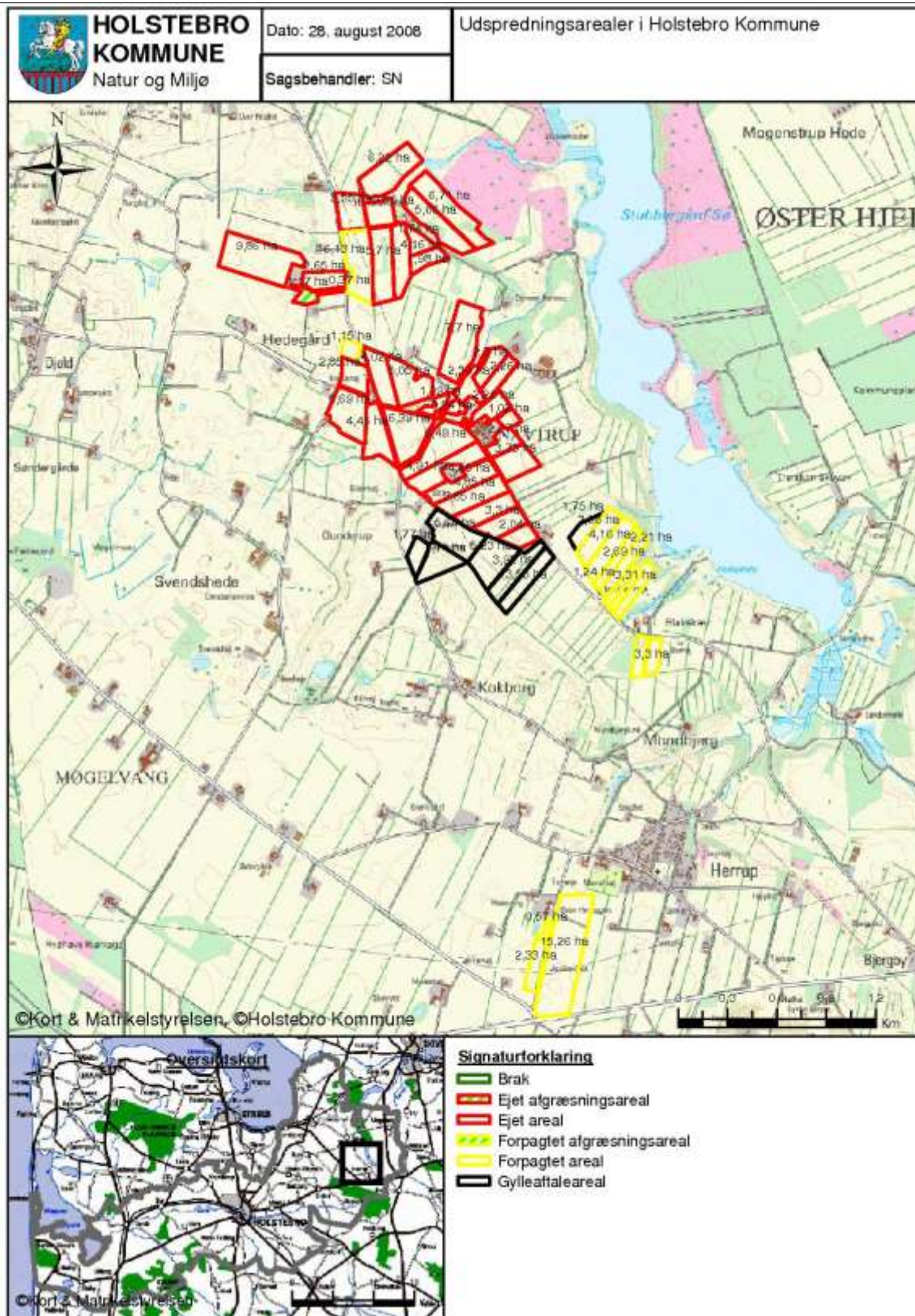
Bilag 2 – Placering af olietanke, kadavere, siloer, kemikalierum, etc.

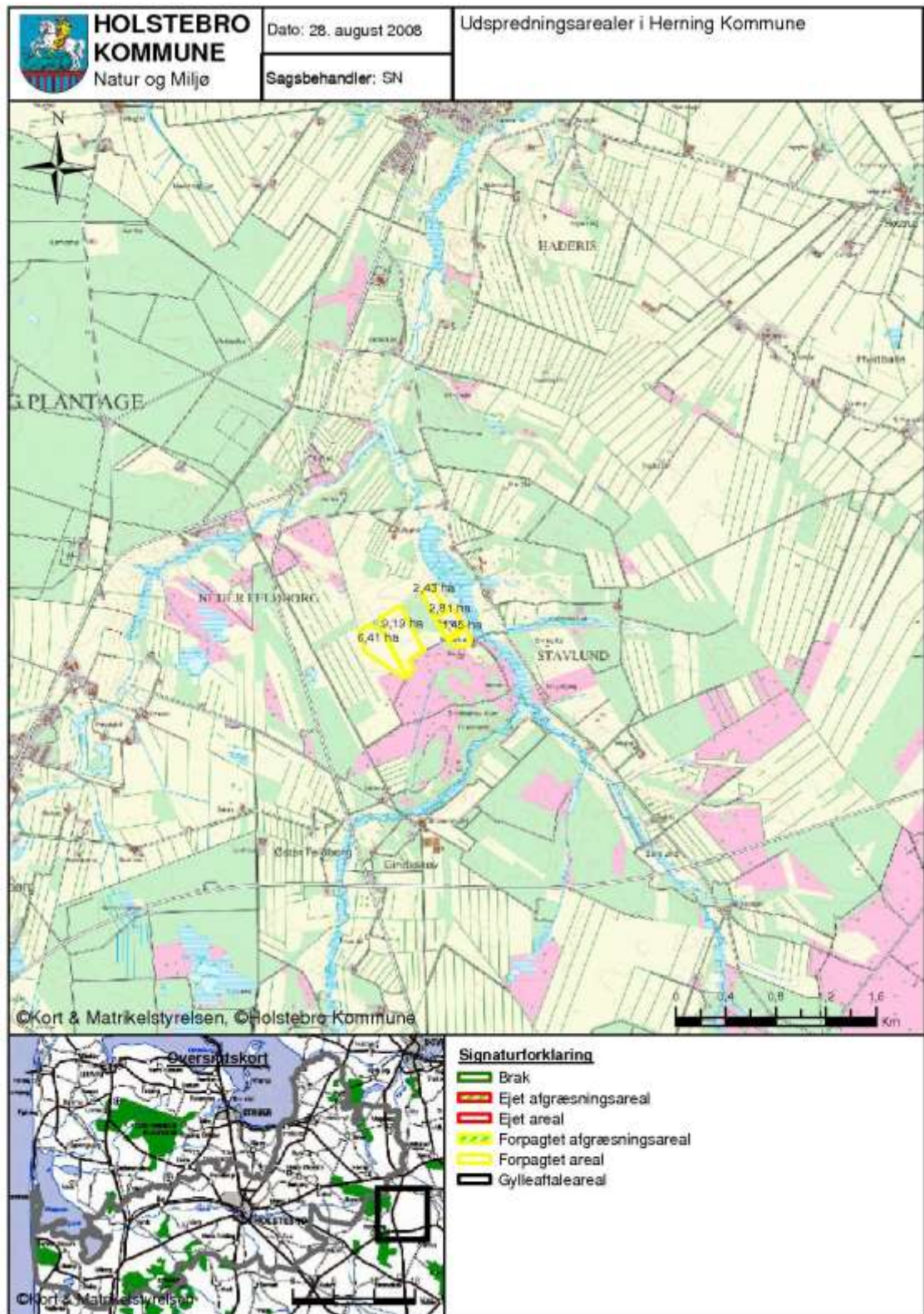
Bilag 3 – Transportveje

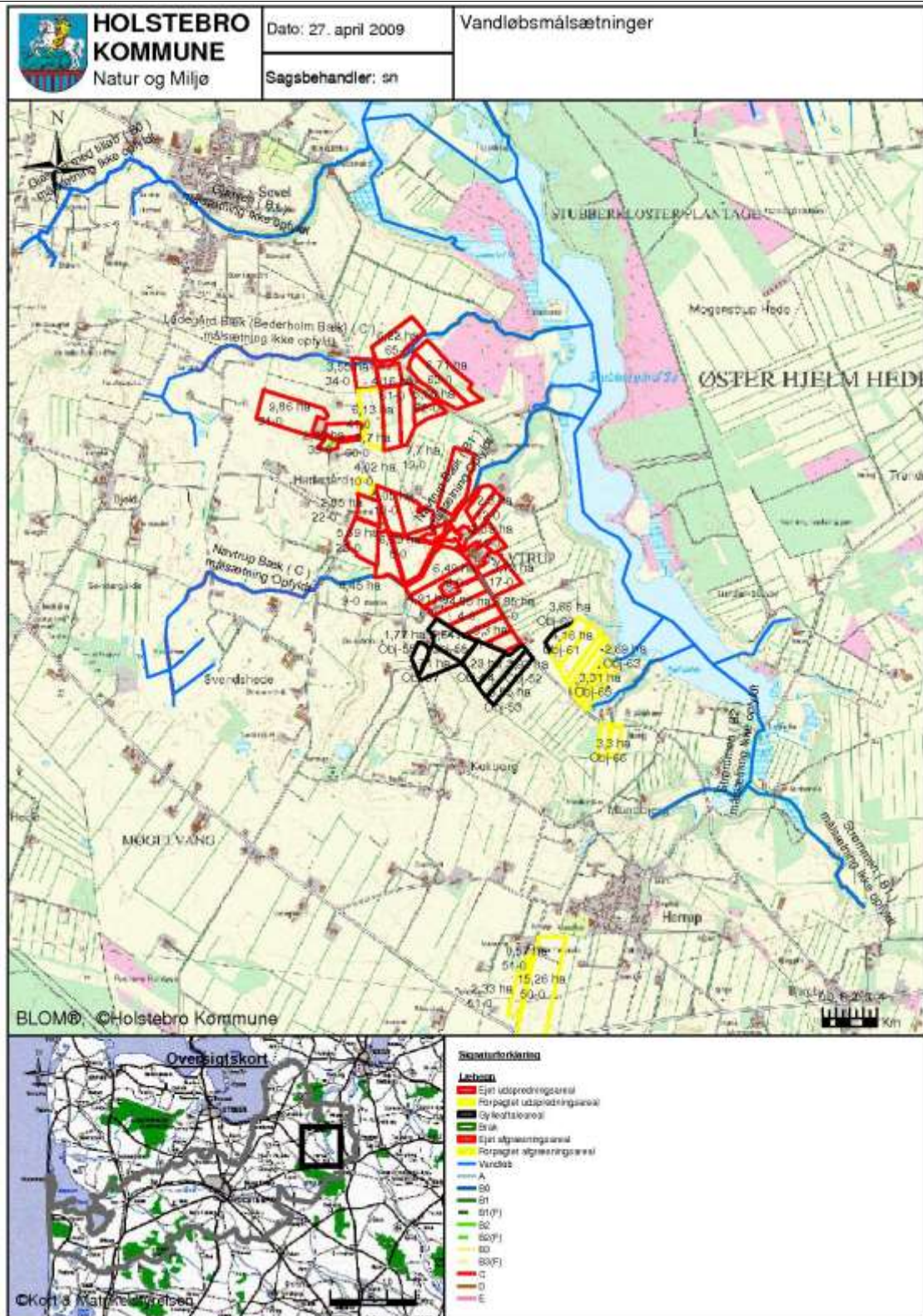
Bilag 4 – Udbringningsarealer

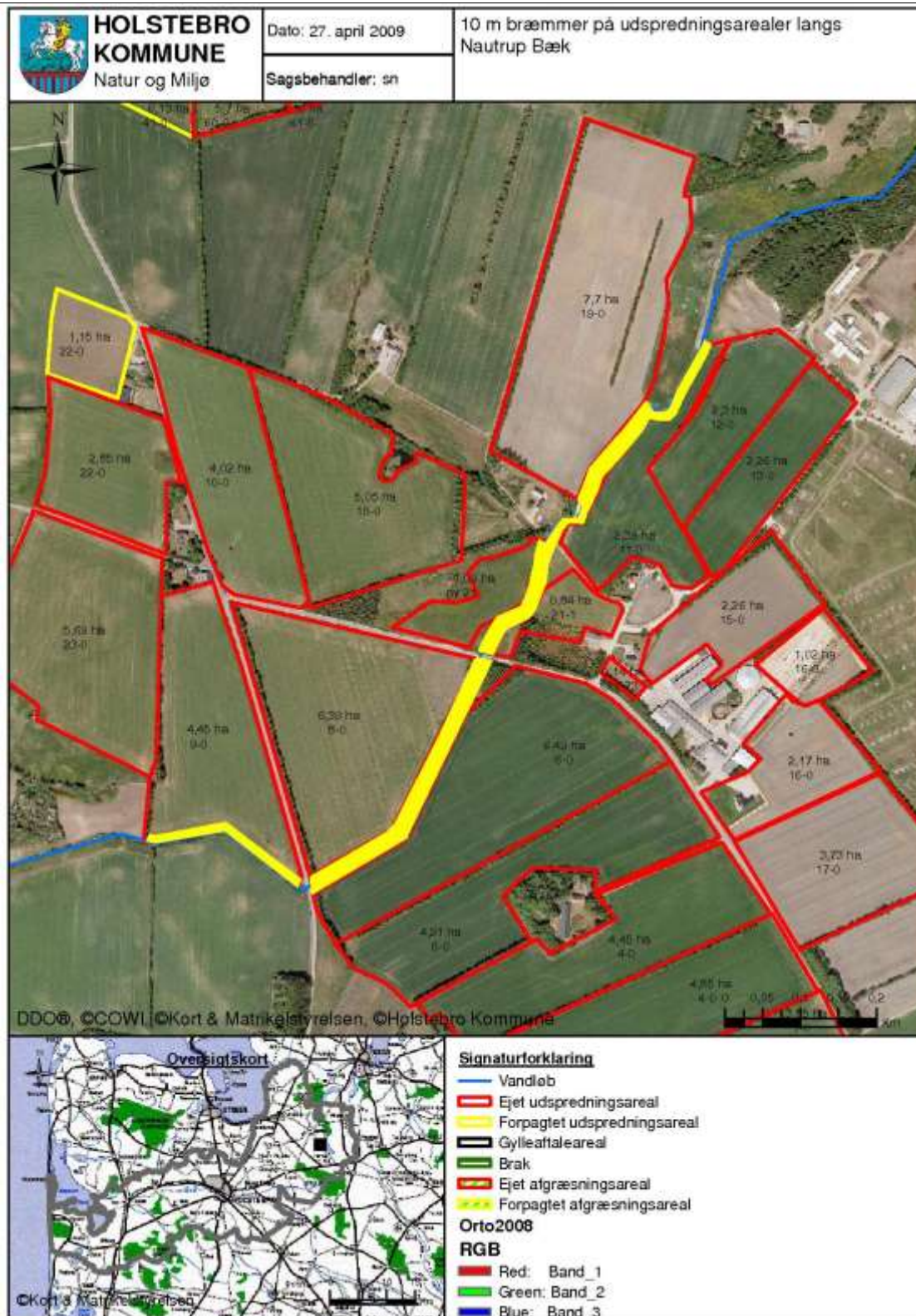
Bilag 5 – Udbringningsarealer i Herning Kommune

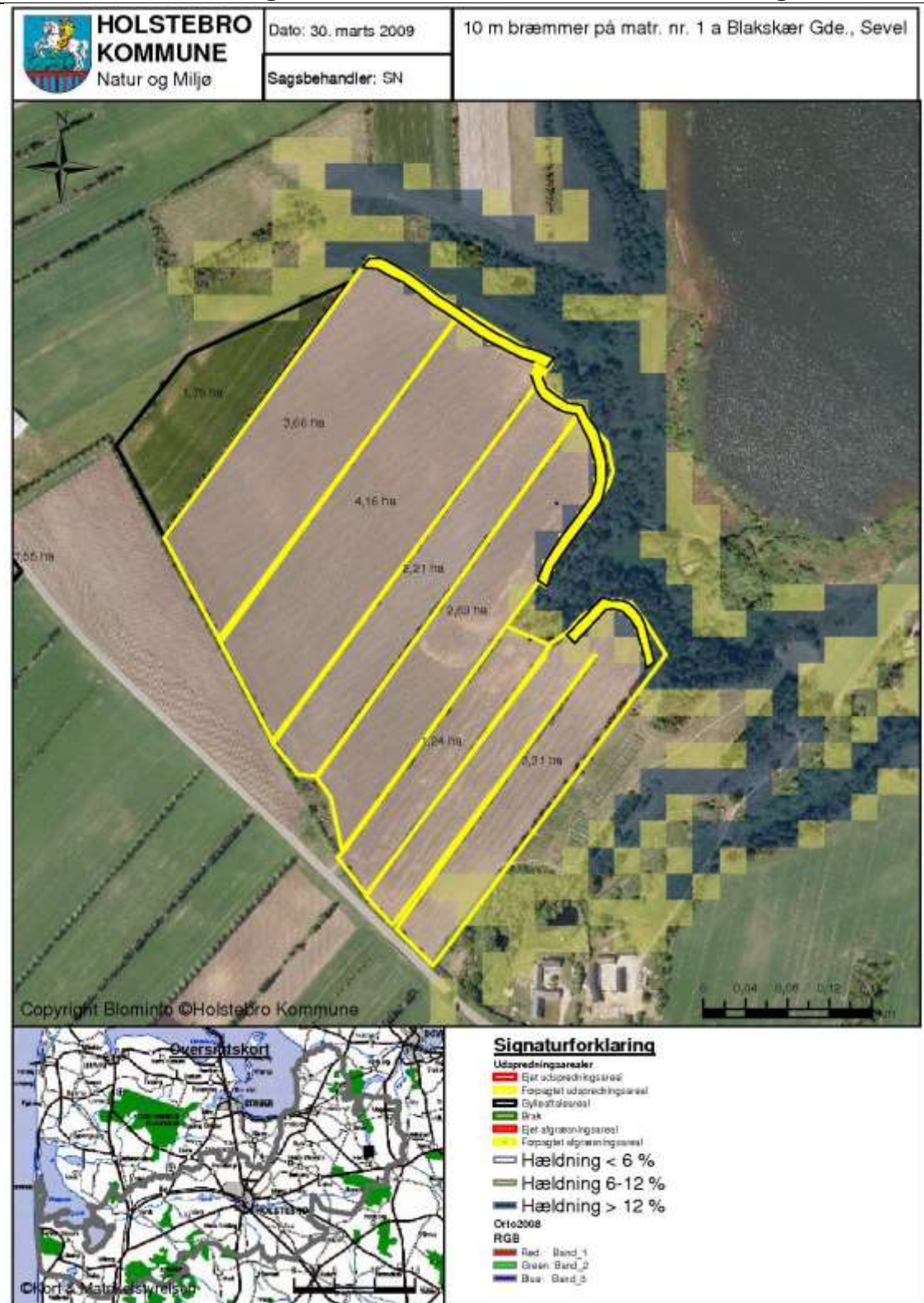
Bilag 6 - Vandløbsmålsætninger

Bilag 7 - 10 m bræmmer langs dele af Naurup Bæk

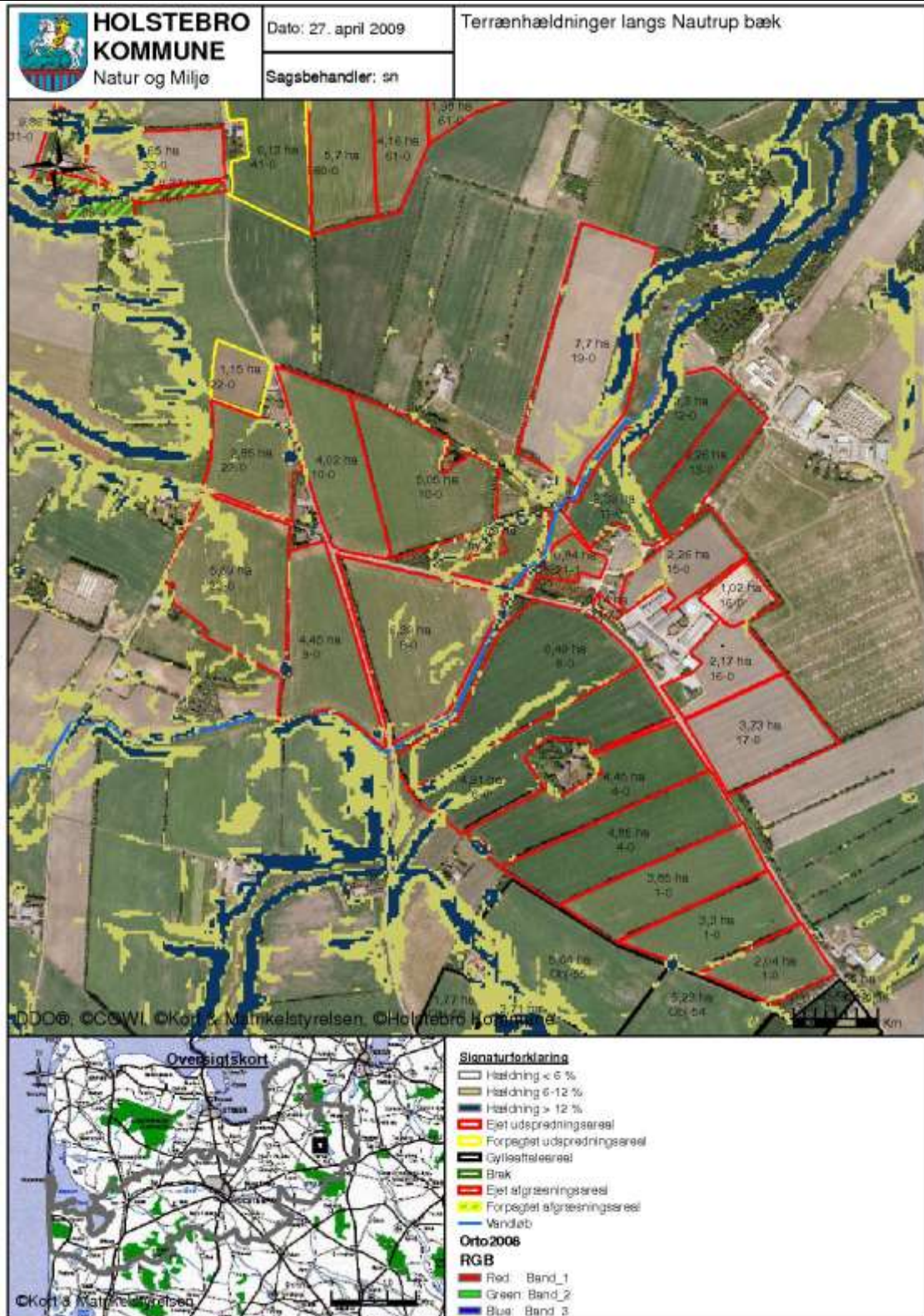

Bilag 8 - 10 m bræmmer langs nordøstvendte skrænter mod Stubbergård Sø

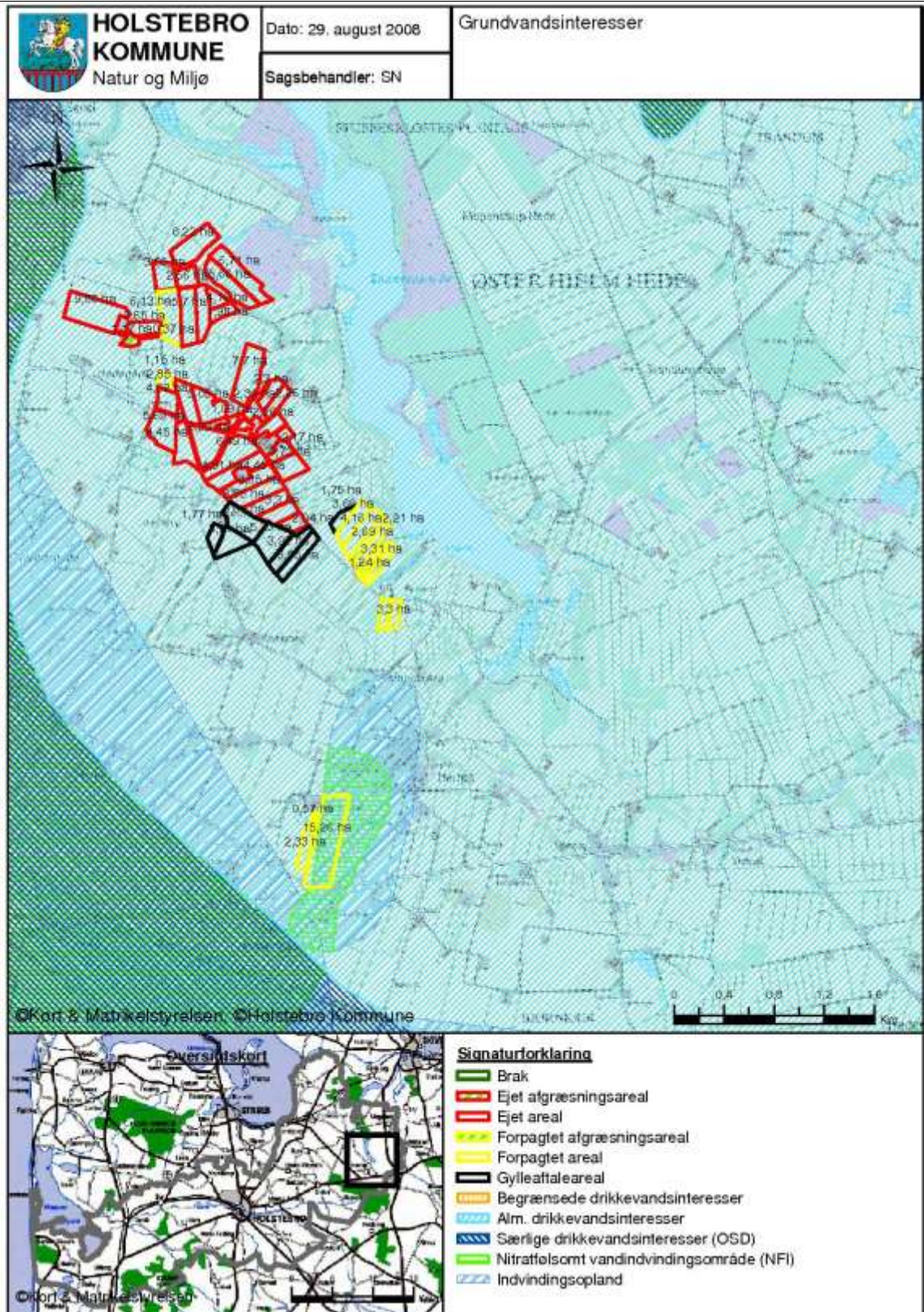

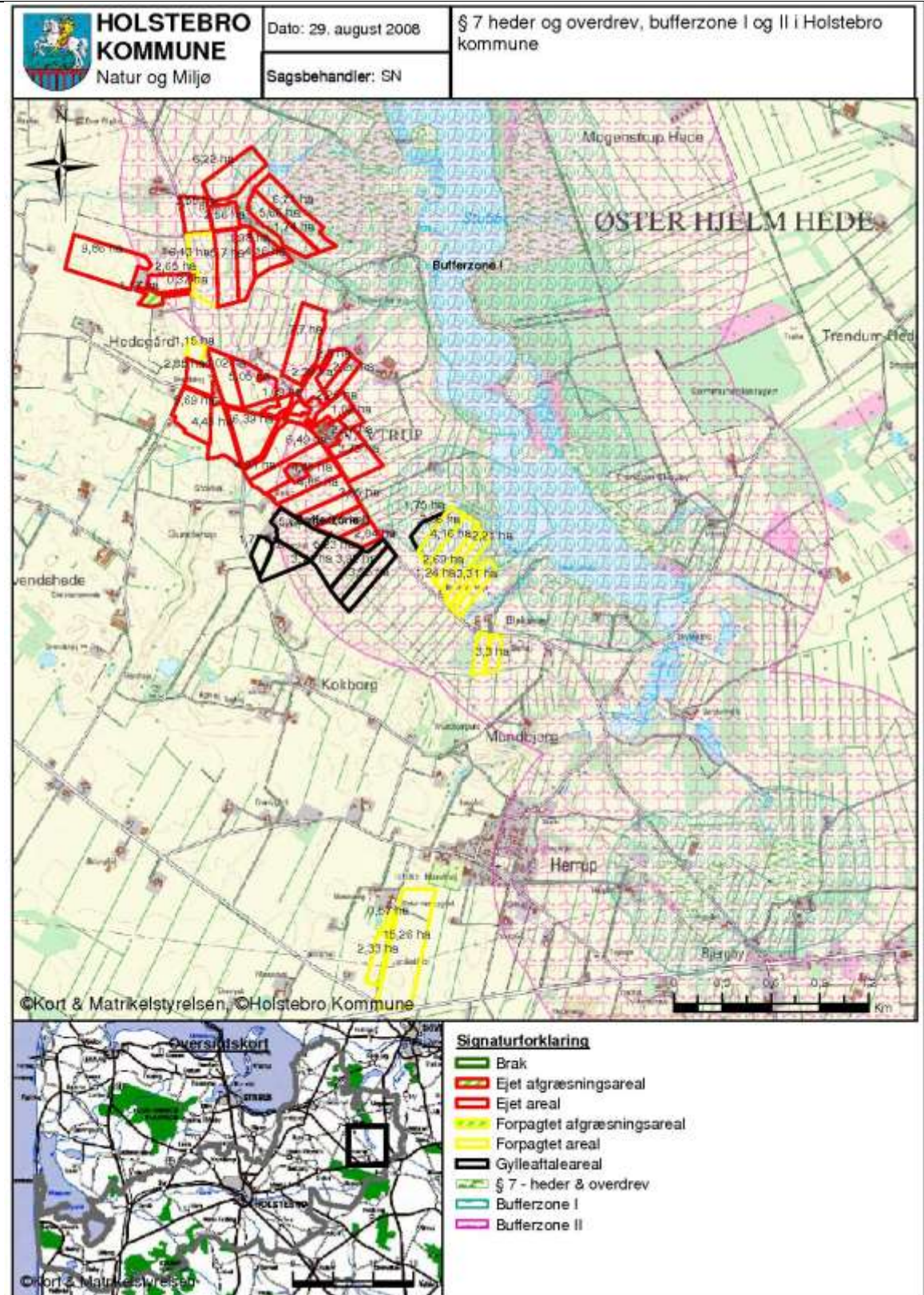
Bilag 9 – Terrænhældninger langs Nautrup Bæk

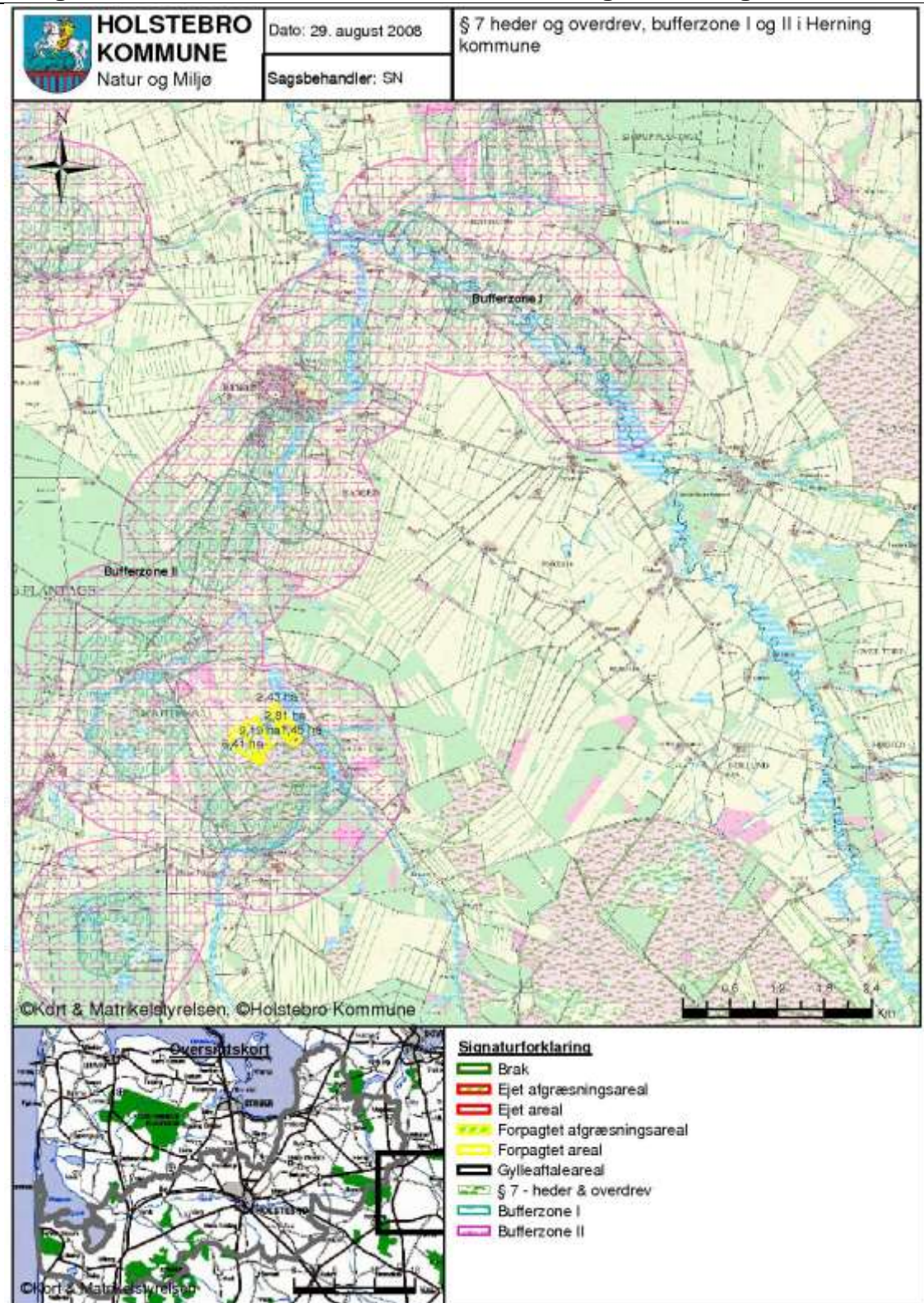
Bilag 10 – Grundvandsinteresser

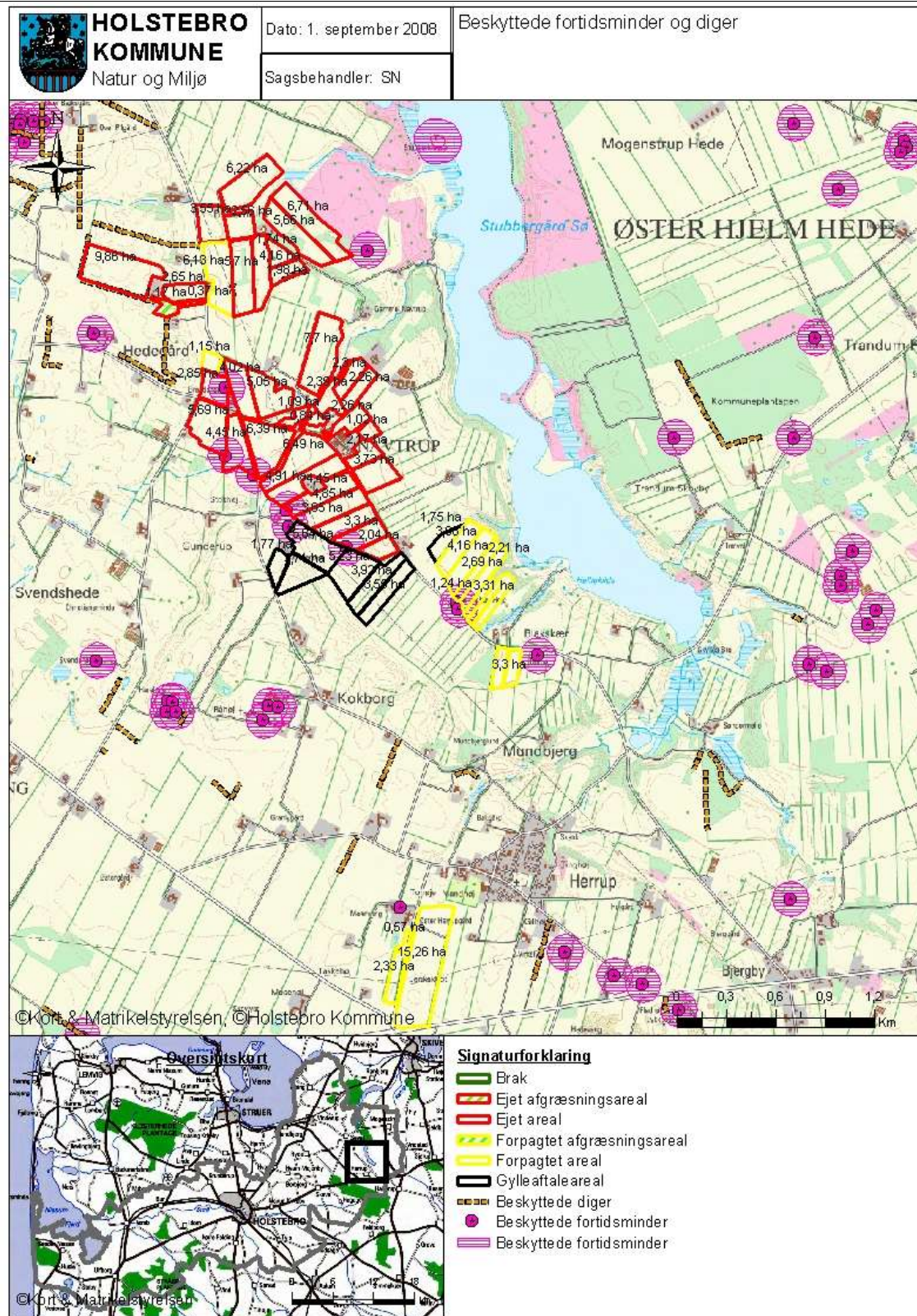
Bilag 11a – § 7 naturområder med bufferzone I og II

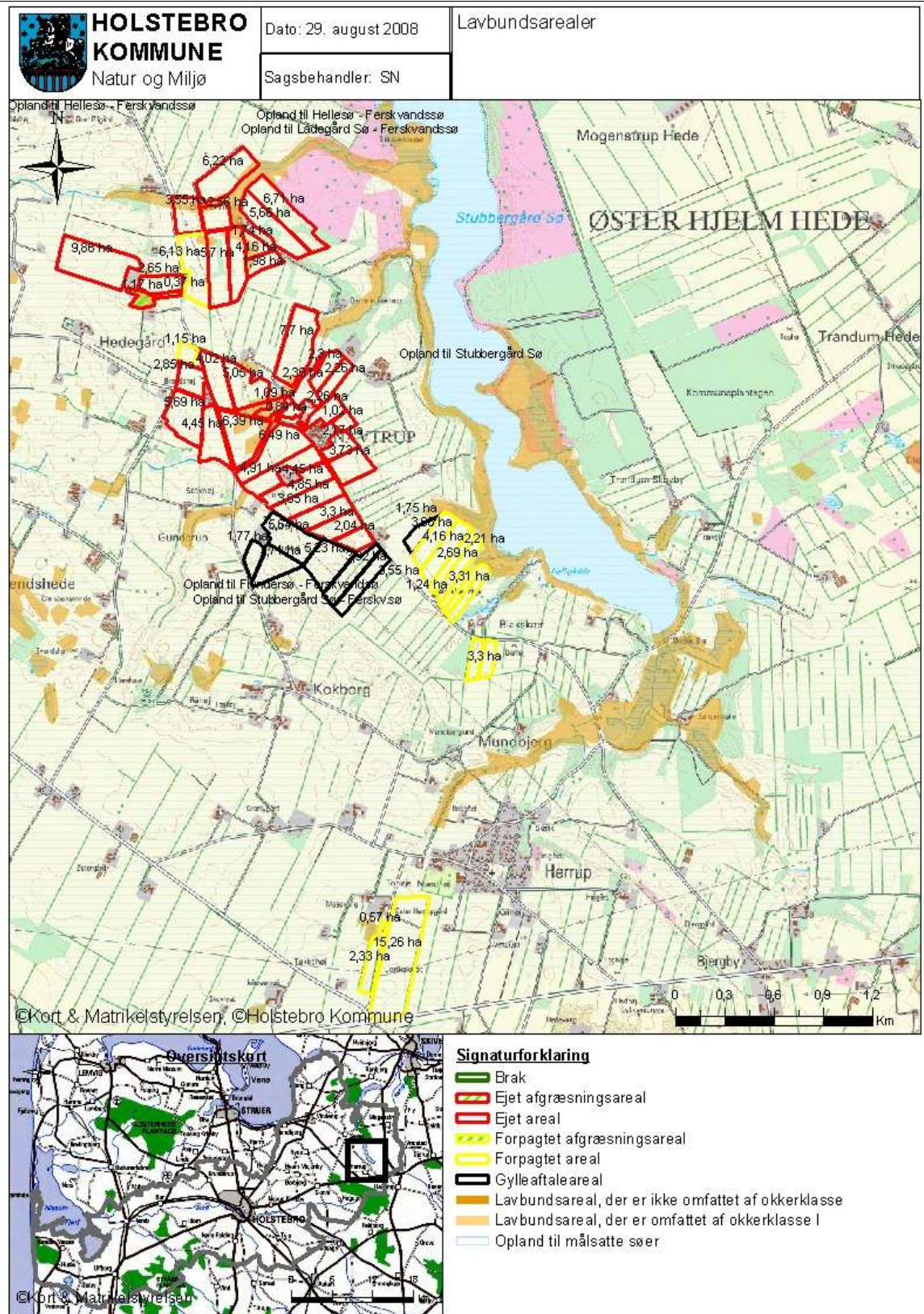
Bilag 11b – § 7 naturområder med bufferzone I og II- Herning Kommune

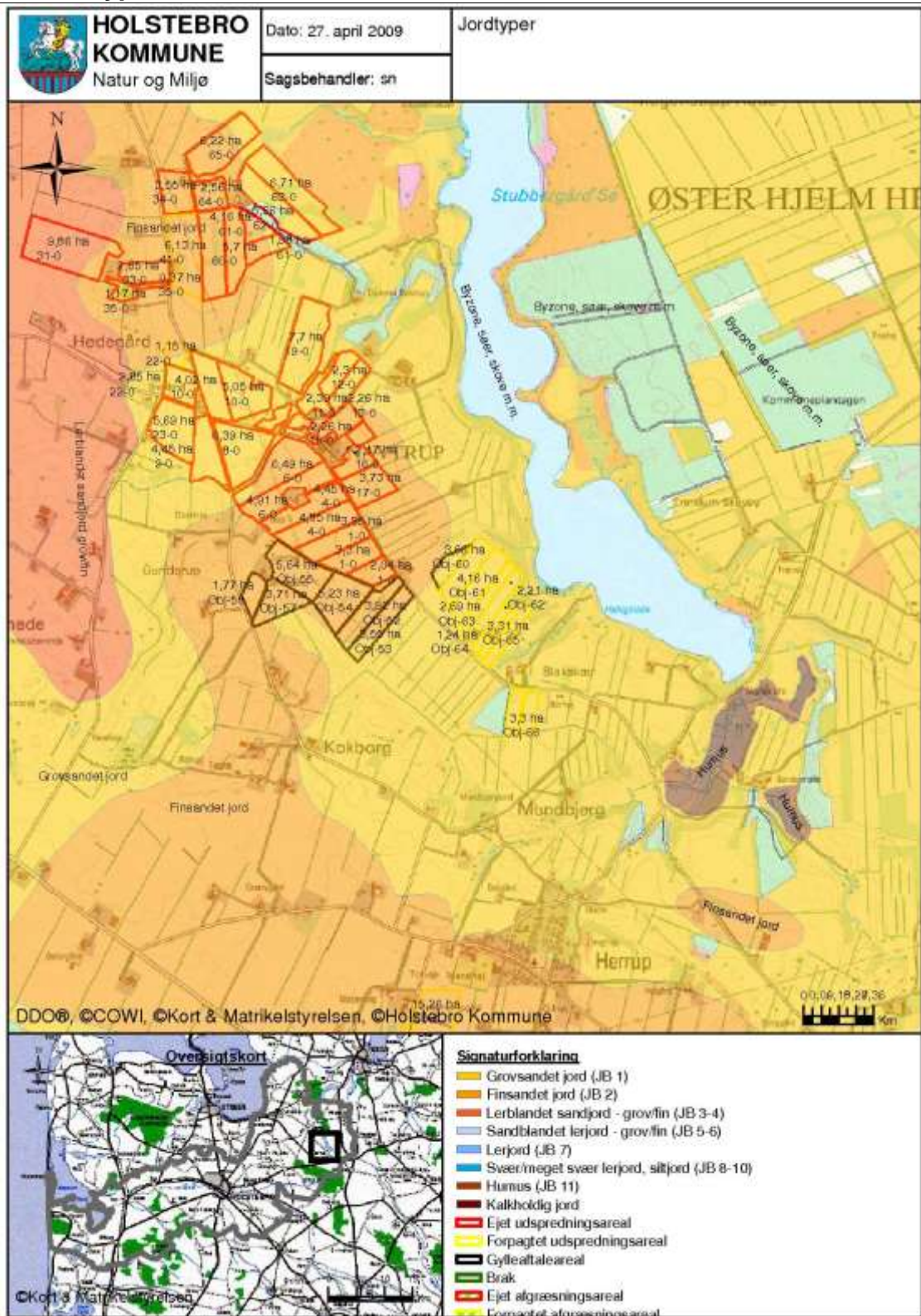
Bilag 12 – Beskyttede fortidsminder og diger

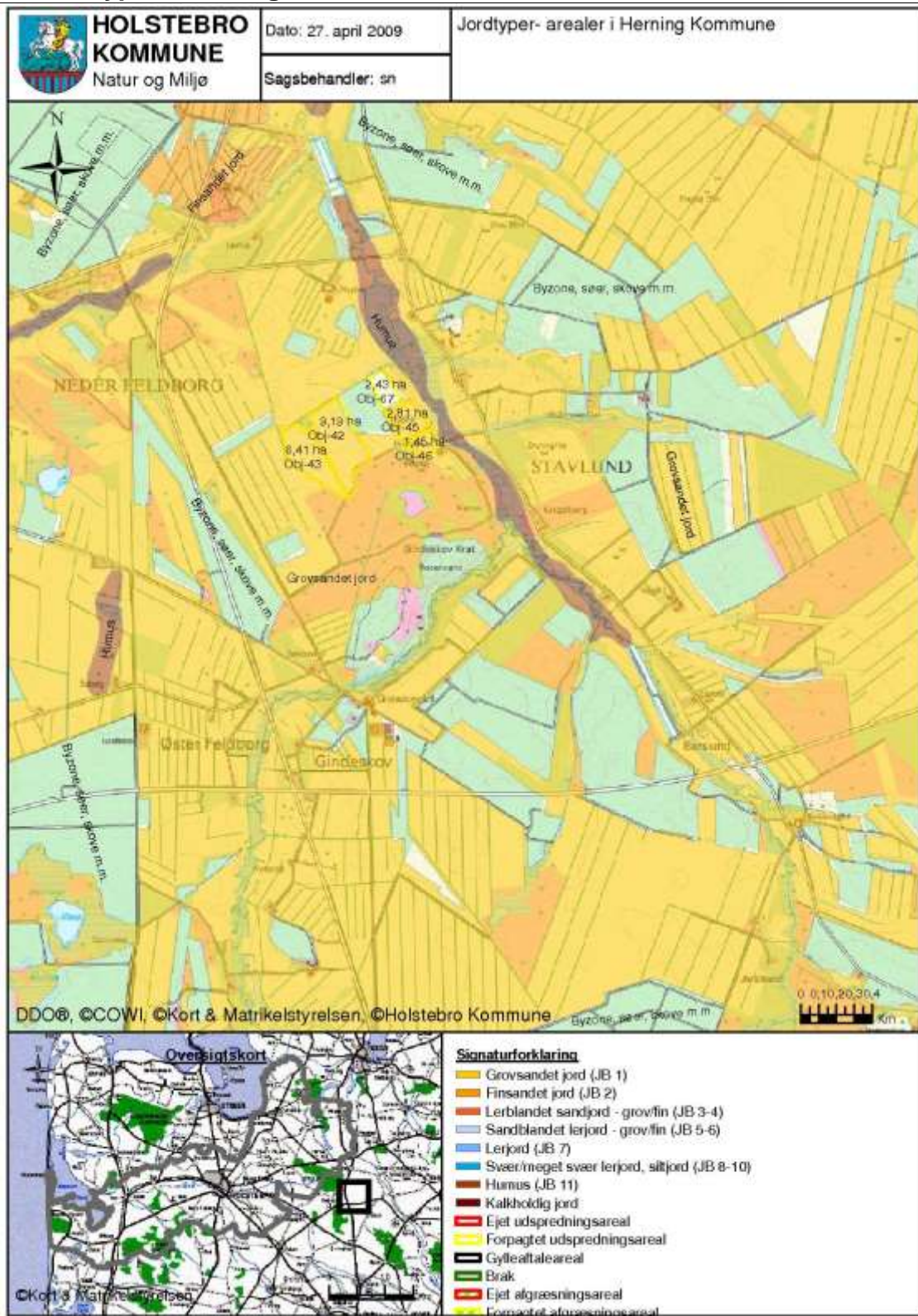
Bilag 13 - Lavbundsarealer

Bilag 14 – Jordtyper

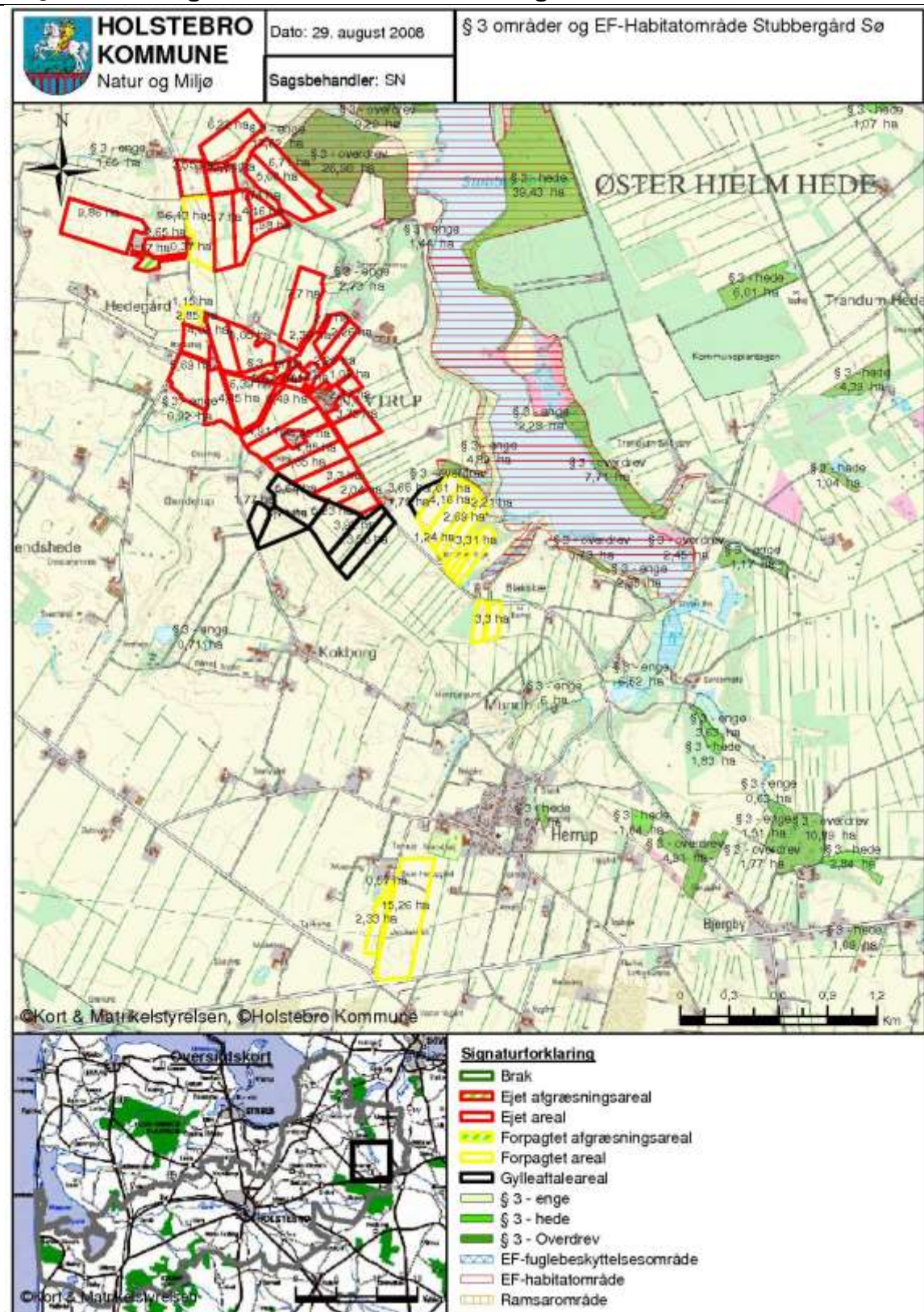

Bilag 15 – Jordtyper –Herning Kommune

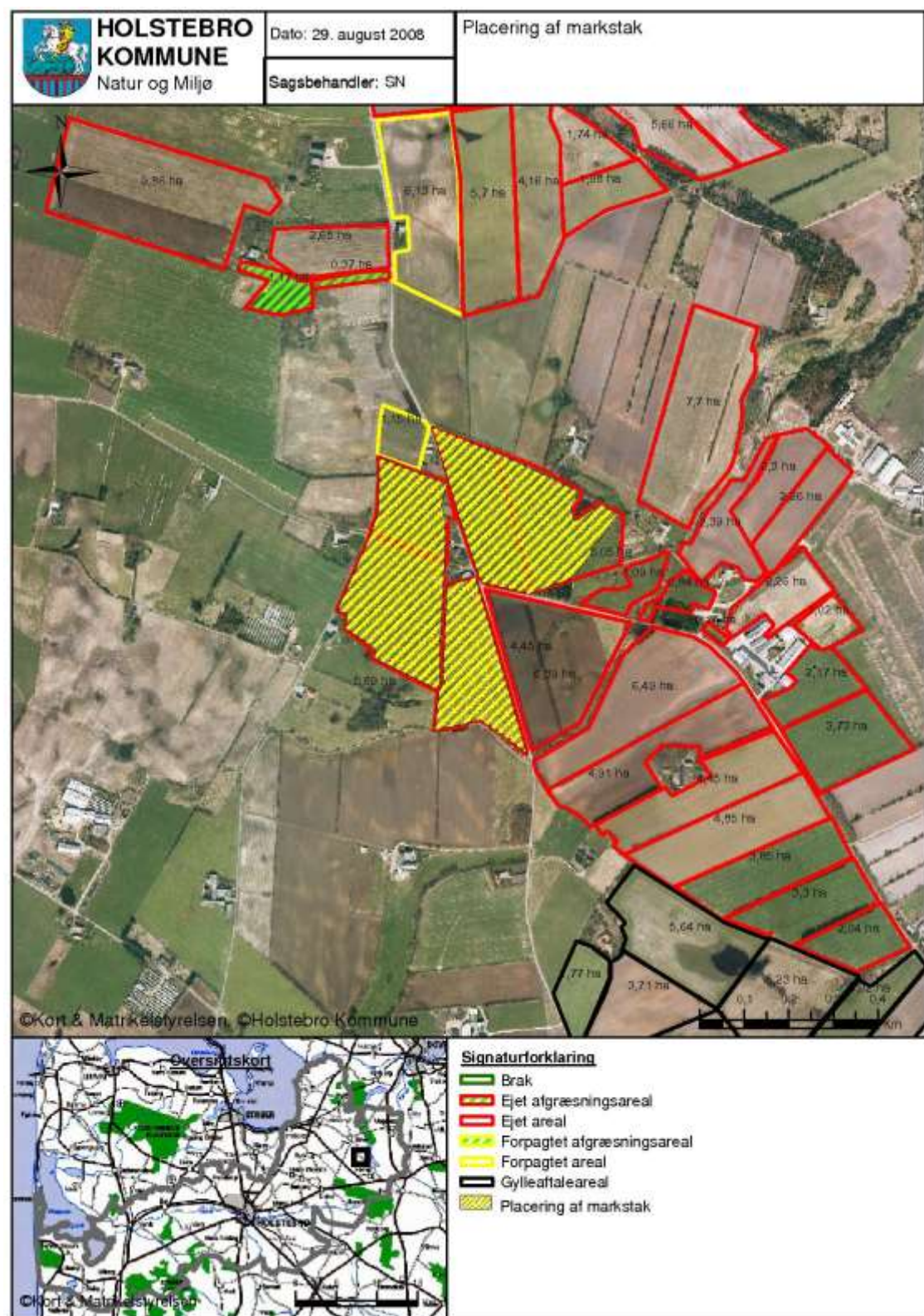

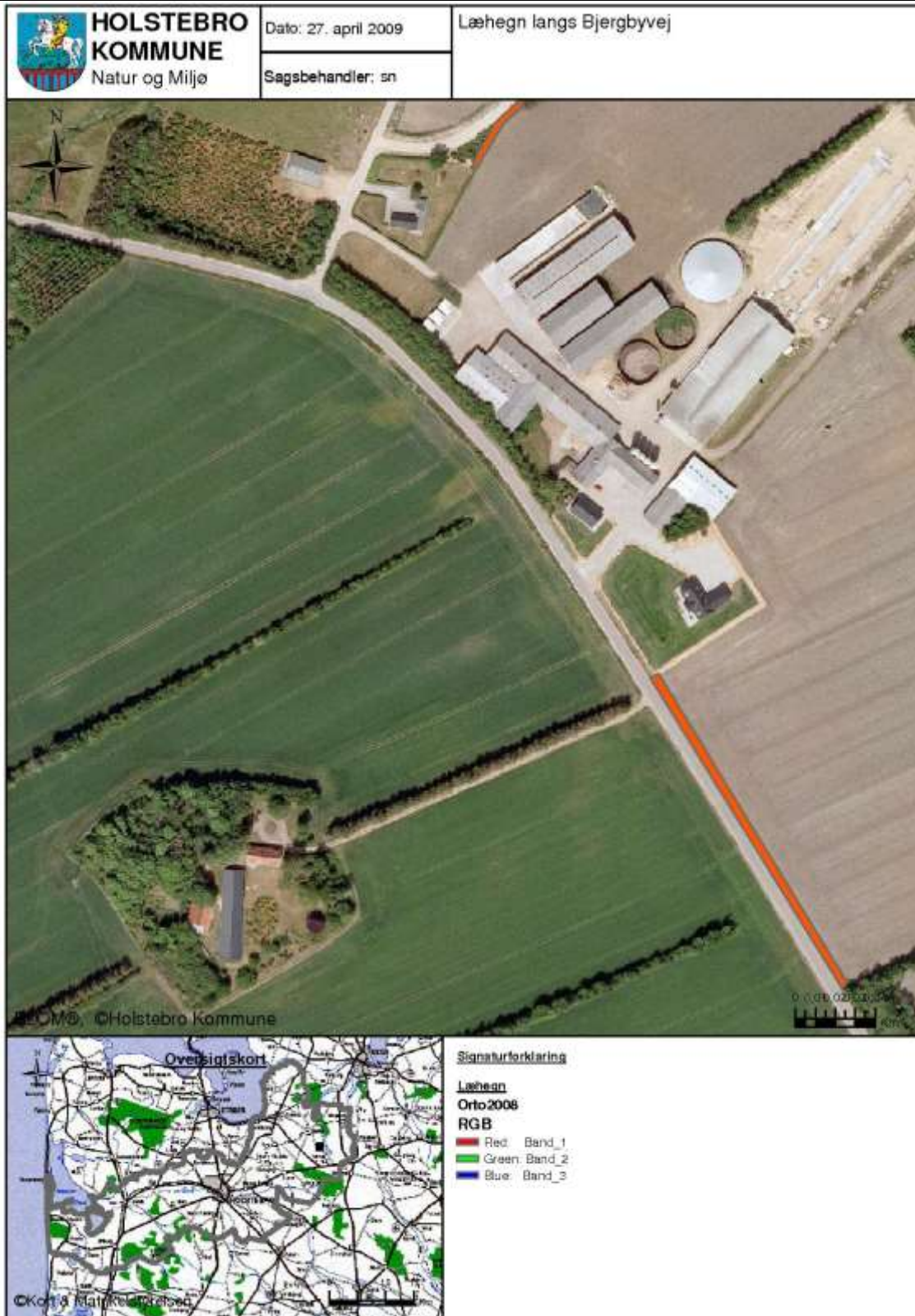
Bilag 16 - § 3 arealer og EF-habitatområde Stubbergård Sø

Bilag 17 – Placering af markstakke med komposteret dybstrøelse

Bilag 18 – Placering af nye 3-rækkede læhegn langs Bjergbyvej

Bilag 19 – Sædskifter

Tabel fra side 4 i notat fra Skov- og Naturstyrelsen af 27-06-2007 om standardsædskifter og referencesædskifter.

Kvægsædskifter:		Vårkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vinterkorn	Sædskifte-kløvergræs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvasknings-indeks	Efterafgrødegundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
K1	6% efterafgr.	45	5	15	20	15	100	98	80	65
K2	10% efterafgr.	42	8	15	20	15	100	96	80	65
K3	6% efterafgr.	36	4	10	30	20	100	94	70	60
K4	10% efterafgr.	33	7	10	30	20	100	92	70	60
K5	6% efterafgr.	26	4	10	40	20	100	94	60	50
K6	10% efterafgr.	24	6	10	40	20	100	92	60	50
K7	6% efterafgr.	17	3	5	50	25	100	88	50	45
K8	10% efterafgr.	15	5	5	50	25	100	86	50	45
K9	6% efterafgr.	8	2	5	60	25	100	86	40	35
K10	10% efterafgr.	6	4	5	60	25	100	84	40	35
K11	6% efterafgr.				70	30	100	80	30	30
K12	10% efterafgr.				70	30	100	80		
K13	Vedvarende græs				100		100	50		

Bilag 20 – bilag til BAT-redegørelse

Ammoniakfordampning uden forsurening.

The screenshot shows the 'Ammoniak' section of the Husdyrgodkendelse.dk website. It provides a detailed breakdown of ammonia production and reduction for a farm. The general ammonia production is 1411,38 kg N/år, and the individual ammonia reduction is 512,55 kg N/år. A table at the bottom lists the ammonia reduction for various animal types and housing conditions.

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er der generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt? Ja
Eventuel yderligere nødvendigt reduktion for at opfylde kravet: -410,00 kg N/år.

Se flere detaljer i et indstillet ammoniakberegning

Staldsystemer mv., ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: 0,00 kg N/år.
Staldsystemer mv., omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktori: 1411,38 kg N/år.
Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldsystemer, ubest. stier, ænklinger): 711,84 kg N/år.
Ammoniaktab fra lagre af foder til husdyrproduktion: 356,52 kg N/år.
Ammoniaktab fra lagre af foder til husdyrproduktion: 512,55 kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Sentiale emner fra anlæg: 3392,70 kg N/år.
Hæmmelse fra anlæg: 651,21 kg N/år.

Beregning af højeste bidrag i naturområde (kontrol: at disse rumheder og bidedeje er korrekte)

Artslæg	Staldafsnit	Køllebøjle	Retning fra Stald/Lager (grader)	Afstand fra Stald/Lager til naturpunkt (meter)	Ruhed Opfødd	Ruhed Natur	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Køllestald	6	305,63*	735,75 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Køllestald	6	305,63*	735,75 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald	6	298,23*	786,07 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald	6	298,23*	786,07 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Køllestald	6	305,63*	735,75 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald	6	298,23*	786,07 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald - fyre	6	305,63*	827,38 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald - fyre	6	305,63*	827,38 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald - fyre	6	305,63*	827,38 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Køllestald	6	305,63*	735,75 m	L	6h	Redukt
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvægstald	6	298,23*	786,07 m	L	6h	Redukt

Fordampning med forsurening i gammel kostald

The screenshot displays the 'Ammoniak' section of the 'Husdyrgodkendelse.dk' website. It provides a detailed overview of ammonia reduction strategies, including general and individual reduction calculations, and a table of farm buildings with their respective ammonia emissions and distances to stables.

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? Ja
 Eventuelt yderligere nedvendig reduktion for at opfylde kravet: -834,88 kg N/år.

[Se link henført til et videre ammoniakforbrug](#)

Staldsystemer omfattet af det generelle ammoniakkrav: 0,00 kg N/år.
 Staldsystemer omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: 1211,99 kg N/år.
 Husdyrproduktion, præfattet af det generelle ammoniakkrav (støberier, udrædder, sønderger): 681,88 kg N/år.
 Ammoniaktab fra lagre af fædende husdyrgødning: 362,34 kg N/år.
 Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: 512,55 kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: 2768,77 kg N/år.
 Nullemission fra anlæg: 227,27 kg N/år.

Beregning af fasteste bidrag i naturområde (kontrollet at den rullede og kildetegnede er korrekt):

Anlæg	Staldsystem	Staldtype	Betjning fra Stald/Lager (grader)	Afstand fra Stald/Lager til naturpunkt (meter)	Ruhed Opland	Ruhed Skov	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	6	305,83°	715,75 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	6	305,83°	715,75 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald	6	299,25°	785,07 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald	6	299,25°	785,07 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	6	305,83°	715,75 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald	6	299,25°	785,07 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald - tyre	6	305,01°	827,18 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald - tyre	6	305,01°	827,18 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald - tyre	8	305,01°	827,18 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	6	305,83°	715,75 m	L	0m	Reduceret
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæstald	6	299,25°	785,07 m	L	0m	Reduceret

Udført

Forsuring i gammel kostald og kviestald.

Husdyrgodkendelse.dk - Beregninger På Anlæg - Windows Internet Explorer

https://www.husdyrgodkendelse.dk/Skema/Anlaegsberegning/Anlaegsberegning.aspx?SkemaId=2140&Ident=...

Filer Rediger Vis Favoritter Funktioner Hjælp

Google Start Bogmærker 68 blokeret Kontroler Sand til Indstillinger

Husdyrgodkendelse.dk Startside 97446023

Ansgningsniveauet indvendes til følgende kommune: Holstebro

Beregninggrundlag 01-2007 (1-4)

Husdyrgodkendelse.dk

Hjælp

Skemaoversigt

Opret et nyt skema

Log af systemet

Ansgningsforløb

Grundoplysning

Oplysninger om anlæg

Beregninger på anlæg

Oplysninger om arealer

Beregninger på arealer

Verifikering af bløg

Indsend skema

Udført

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og læge opfyldt? Ja
 Eventuelt yderligere nødvendigt reduktion for at opfylde kravet: -1034,00 kg N/år.

Se bløg, sørg for at alle arealer er ammoniakfodret.

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: 0,00 kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende. Uændret produktion: 1016,95 kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (indlæsnings-, udlæsnings-, ændringer): 473,88 kg N/år.

Ammoniaktab fra læge af flydende husdyrgødning: 365,21 kg N/år.

Ammoniaktab fra læge af fast husdyrgødning: 512,55 kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: 2508,59 kg N/år.
 Referensværdi fra anlæg: 27,09 kg N/år.

Beregning af højeste bid og i naturarealer (forbiller at åbne ruder og klidhøjde er konstant)

Anlæg	Staldkategori	Klimeløsning	Retning fra Stald/Læge (grader)	Afstand fra Stald/Læge til naturpunkt (meter)	Ruhed Opland	Ruhed Natur
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	0	301,63°	735,75 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kostald	0	301,63°	735,75 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	0	209,23°	384,07 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	0	289,23°	384,07 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	±	385,65°	735,75 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	0	289,23°	384,07 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald - tyre	0	301,01°	827,18 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald - tyre	0	301,01°	827,18 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald - tyre	0	301,01°	827,18 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	0	301,63°	735,75 m	L	0m Bedst
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvjestald	0	289,23°	384,07 m	L	0m Bedst

Udført

start Indbakke - Micros... PSW 647 Husdyrgodkendels... Microsoft Offi... 12:59

Bilag 21 – Driftsjournal 1/2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07 2009/2010					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	antal/de	DE	+/- DE
Malkekøer					
Kvier (6-26 mdr.)					
Småkalve (0-6 mdr.)					
Tyrekalve (40-50 kg)					

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkens placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							
Gyllebeholder nr. 3							
....							

Bilag 21 – Driftsjournal 2/2

MÆLKEKØLI NGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 3. år.
Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND...	Januar kvartal			April kvartal			Juli kvartal			Oktober kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
andet												
andet												
Andet												

DRIFTSFORSTYRELSE		
Beskrivelse	Fra dato	til dato
Skrabere over gyllekanaler		
...		

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				